

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (harmadik tanács)

2005. december 14.*

A T-369/03. sz. ügyben,

az **Arizona Chemical BV** (székhelye: Huizen [Hollandia]),

az **Eastman Belgium BVBA** (székhelye: Kallo [Belgium]),

a **Resinall Europe BVBA** (székhelye: Bruges [Belgium]),

a **Cray Valley Iberica SA** (székhelye: Madrid [Spanyolország])

(képviselek őket: C. Mereu és K. Van Maldegem ügyvédek)

felpereseknek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselek: X. Lewis és F. Simonetti, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen,

* Az eljárás nyelve: angol.

támogatja:

a **Finn Köztársaság** (képviselek: T. Pynnä és A. Guimaraes-Purokoski, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

beavatkozó,

egyrészt a Bizottság jogi aktusának megsemmisítése iránti kérelem, amely jogi aktussal elutasította a felpereseknek a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1967. június 27-i 67/548/EGK tanácsi irányelv (HL 1967., 196., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 1. kötet, 27. o.) I. mellékletében szereplő, túlérzékenységet kiváltó anyagok listájáról a gyanta nevű anyag törlése iránti kérelmét, másrészt az elszenvedett kár megtérítése iránti kérelem tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (harmadik tanács),

tagjai: M. Jaeger elnök, J. Azizi és E. Cremona bírák,

hivatalvezető: E. Coulon,

meghozta a következő

Végzést

Jogi háttér

1. Az EK-Szerződés vonatkozó rendelkezései

- ¹ Az EK 95. cikk az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Ha e szerződés másként nem rendelkezik, a 14. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítására – a 94. cikktől eltérve – a következő rendelkezéseket kell alkalmazni. A Tanács a 251. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően elfogadja azokat a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére vonatkozó intézkedéseket, amelyek tárgya a belső piac megteremtése és működése.

[...]

(3) A Bizottság az (1) bekezdésben előírányzott, az egészségügyre, a biztonságra, a környezetvédelemre és a fogyasztóvédelemre vonatkozó javaslataiban a védelem magas szintjét veszi alapul, különös figyelemmel a tudományos tényeken alapuló új fejleményekre.

Az Európai Parlament és a Tanács saját hatáskörén belül szintén törekszik e célkitűzés megvalósítására.

[...]”

2. *Veszélyes anyagként való osztályozás*

- 2 A többek között az 1992. április 30-i 92/32/EGK tanácsi irányelvvel (HL L 154., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 11. kötet, 155. o.) módosított, a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1967. június 27-i 67/548/EGK tanácsi irányelv (HL 1967., 196., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 1. kötet, 27. o.) meghatározza bizonyos „anyagok” forgalmazására vonatkozó szabályokat. Az „anyagokat” a következőképpen határozza meg: „természetes állapotban előforduló vagy ipari termelőfolyamatból származó kémiai elemek és azok vegyületei, amelyek a termék stabilizálásához szükséges adalékokat és az előállításból/gyártásból származó szennyeződések is tartalmazhatnak, de nem tartalmaznak olyan oldószereket, amelyek az anyag stabilitásának vagy összetételének megváltozása nélkül elkülöníthetők”.
- 3 Elfogadása óta a 67/548 irányelvet többször is módosították, legutolsó alkalommal a Bizottságot a konzultációs eljárással összhangban (egyhangúság) elfogadott tanácsi jogi aktusokban megállapított végrehajtási hatásköreinek gyakorlása során segítő bizottságokkal kapcsolatos rendelkezéseknek az 1999/468/EK határozathoz történő hozzáigazításáról szóló, 2003. április 14-i 807/2003/EK tanácsi rendelettel (HL L 122., 36. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 335. o.), valamint a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló 67/548/EGK tanácsi irányelvnek a műszaki fejlődéshez történő huszonkilencedik hozzáigazításáról szóló, 2004. április 29-i 2004/73/EK bizottsági irányelvvel (HL L 152., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 34. kötet, 448. o.).

- 4 A módosított 67/548 irányelv (a továbbiakban: 67/548 irányelv) 4. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az anyagokat tulajdonságaik alapján kell osztályozni, a 2. cikk (2) bekezdésében meghatározott kategóriáknak megfelelően.
- 5 A 2. cikk (2) bekezdés értelmében „[e]zen irányelv alkalmazásában a következők minősülnek »veszélyes«-nek:

[...]

- k) túlérzékenységet okozó (allergizáló, szenzibilizáló) anyagok és készítmények: olyan anyagok és készítmények, amelyek belégzés vagy bőrön át történő felszívódásuk esetén hiperérzékenységi reakciót képesek kiváltani úgy, hogy az anyagnak vagy készítménynek való ismételt expozíció esetén jellegzetes káros hatások lépnek fel;
- l) karcinogén anyagok és készítmények: olyan anyagok és készítmények, amelyek belégzéssel, szájon át vagy a bőrön keresztül a szervezetbe jutva daganatot okozhatnak vagy annak előfordulási gyakoriságát megnövelik;
- m) mutagén anyagok és készítmények: olyan anyagok és készítmények, amelyek belégzéssel, szájon át vagy a bőrön keresztül a szervezetbe jutva öröklődő genetikai károsodást okozhatnak vagy megnövelik a genetikai károsodások gyakoriságát;
- n) reprodukciót károsító anyagok és készítmények: olyan anyagok és készítmények, amelyek belégzéssel, szájon át vagy a bőrön keresztül a szervezetbe jutva nem öröklődő káros hatással lehetnek az utódokra, illetve a férfi vagy női szaporodási funkció vagy képesség csökkenését okozhatják, vagy növelhetik ezek előfordulását;

[...]”

- 6 A 4. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy „[a]z anyagok és készítmények osztályozására és címkézésére vonatkozó általános alapelveket a VI. melléklet kritériumai szerint kell alkalmazni, kivéve, ha egyedi irányelvek ezzel ellentétes követelményeket írnak elő a veszélyes készítményekre.

- 7 A 4. cikk (3) bekezdése értelmében:

„Az I. melléklet tartalmazza az e cikk (1) és (2) bekezdésében leírt alapelvekkel összhangban osztályozott anyagok listáját, azok harmonizált osztályozásával és címkézésével együtt. Az anyagok I. mellékletbe történő felvételéről, harmonizált osztályozásukról és feliratozásukról a 29. cikkben megállapított eljárással összhangban kell dönten.

- 8 Valamely kémiai anyag veszélyesnek nyilvánításával a forgalomba hozatal előfeltéteként kötelezővé válik a csomagoláson való megfelelő – különösen a veszély szimbólumait, az anyag használatával járó különös kockázatokat megjelölő szabványmondatokat („R-mondatok”), valamint az anyag biztonságos használatával kapcsolatos szabványmondatokat („S-mondatok”) magában foglaló – címke elhelyezése. Különösen az R-mondatokat illetően a 67/548 irányelv 23. cikkének (2) bekezdése ekképp rendelkezik:

„Minden csomagolás jól olvashatóan és letörölhetetlen módon tartalmazza az alábbiakat:

[...]

- d) a veszélyes anyag használatával járó különös kockázatokat megjelölő szabványmondatokat (R-mondatok). Az ilyen R-mondatok szövege megegyezik a

III. mellékletben megadottakkal. Az egyes anyagokhoz használandó R-mondatok az I. mellékletben vannak feltüntetve. [...]”

- 9 A 67/548 irányelv VI. mellékletének 1.1. pontja kimondja, hogy:

„Az osztályozás célja azon fizikai-kémiai, toxikológiai és ökotoxikológiai tulajdonságok teljes körű számbavétele, melyek az anyagok és készítmények előírászerű kezelése és rendeltetésszerű használata során kockázati tényezőt jelenthetnek. Az esetleges veszélyes tulajdonságok meghatározását követően az anyagot vagy készítményt a felhasználó a lakosság és a környezetvédelem érdekében a veszély (eke)t jelző címkével látja el.”

- 10 A VI. melléklet 1.7.2. pontjának harmadik bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A 6. cikk sérelme nélkül, amennyiben a fenti eljárást követik, és aggályok merülnek fel az esetleges ellentmondásokkal kapcsolatban, javaslatot lehet benyújtani az ideiglenes osztályozás felvételére az I. függelékbe. A javaslatot az egyik tagállamhoz kell benyújtani, a megfelelő tudományos adatokkal együtt (ld. még a 4.1. pontot).”

- 11 A melléklet 4.1.2. előírja, hogy:

„Amennyiben valamely gyártónak, forgalmazónak vagy importőrnek olyan információ áll rendelkezésére, amely azt jelzi, hogy valamely anyagot a 4.2.1., 4.2.2. vagy

4.2.3. pontban megadott követelményeknek megfelelően kellene osztályozni és címkézni, köteles az anyagot ideiglenesen e követelményeknek megfelelően címkéznie, a bizonyíték illetékes személy [helyesen: szakértelemmel rendelkező személy] általi értékelése alapján.”

12 A 4.1.3. pont szerint „[a] gyártó, forgalmazó vagy importőr a lehető leghamarabb köteles egy, az összes lényeges információt összefoglaló dokumentumot benyújtani egy olyan tagállamnak, amelyben az anyagot forgalomba hozták. [...]”

13 A 4.1.4. pontban a következő pontosításra kerül sor:

„Ezenkívül amennyiben a gyártó, fogalmazó vagy importőr olyan új adatokkal rendelkezik, amelyek lényegesek adott anyag 4.2.1., 4.2.2. vagy 4.2.3. pontban megadott követelmények szerint történő osztályozása és címkézése szempontjából, köteles az ilyen adatokat a lehető leghamarabb benyújtani egy olyan tagállamnak, amelyben az anyagot forgalomba hozzák.”

14 A 4.1.5. pont a következőképpen rendelkezik:

„Annak érdekében, hogy az ezen irányelv 28. cikkében meghatározott eljárás alapján a Közösségnek a lehető leghamarabb harmonizált osztályozás álljon rendelkezésére, azon tagállamok, amelyeknek valamely anyag egy említett kategóriába történő osztályozását alátámasztó lényeges információ áll rendelkezésére – függetlenül attól, hogy a gyártó biztosította azt vagy nem –, ezt az információt az osztályozásra és címkézésre vonatkozó javaslatokkal együtt a lehető leghamarabb be kell nyújtaniuk a Bizottságnak.

A Bizottság az általa kapott osztályozási és címkézési javaslatot továbbítja a többi tagállamnak. Bármelyik tagállam kérheti a Bizottságtól a kapott információt.

[...]”

- 15 A VI. melléklet 4.2.1. „Karcinogén anyagok”, 4.2.2. „Mutagén anyagok” és 4.2.3. „Reprodukciót károsító anyagok” pontjai pontosítják a fenti veszélyes anyagok káros tulajdonságait a 2. cikk (2) bekezdésének l)–n) pontja értelmében, és három csoportra osztják őket tényleges vagy feltételezett veszélyességi fokuk alapján.
- 16 Végül a 67/548 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése az illetékes nemzeti hatóságokkal szemben utólagos tájékoztatási kötelezettségre kötelezi a már bejelentett anyagok bejelentőit. A 14. cikk (2) bekezdése felszólítja az importőröket arra, hogy gondoskodjanak bizonyos követelményeknek a Közösségen kívüli illetőségű gyártók, valamint azon kizárólagos képviselői által történő tiszteletben tartásáról, aki a szóban forgó anyagot a 2. cikk (1) bekezdésének d) pontjával összhangban importálta és bejelentette.

3. A 67/548 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítása

- 17 A 67/548 irányelv 28. cikke úgy rendelkezik, hogy:

„A mellékleteknek a műszaki fejlődéshez történő hozzáigazításához szükséges módosításokat a 29. cikkben szabályozott eljárással összhangban kell elfogadni.”

- 18 A gyakorlatban, amikor a Bizottság kidolgozza a 67/548 irányelvnek a műszaki fejlődéshez való hozzáigazításáról szóló első intézkedési tervet, kikéri az osztályozással és címkézéssel foglalkozó munkacsoport véleményét (a továbbiakban: munkacsoport). Ez a csoport a tagállamok által delegált toxikológiai és osztályozási szakemberekből, a vegyipar képviselőiből, valamint a szóban forgó termékek által leginkább érintett iparág képviselőiből áll. A munkacsoport véleményének kikérése után a Bizottság a 67/548 irányelv 29. cikke által létrehozott bizottság (a továbbiakban: szabályozási bizottság) elé terjeszti az intézkedési tervet.
- 19 A 67/548 irányelvnek a 807/2003 rendelettel módosított 29. cikke ekként rendelkezik:

„(1) A Bizottságot egy bizottság segíti.

(2) Az e cikkre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 5. és 7. cikkét kell alkalmazni.

Az 1999/468/EK határozat 5. cikkének (6) bekezdésében megállapított időtartam három hónap.”

- 20 A Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK határozat (HL L 184., 23. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 335. o) 5. cikke a „Szabályozási bizottsági eljárás” című fejezetben a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Bizottságot szabályozási bizottság segíti, amely a tagállamok képviselőiből áll, és elnöke a Bizottság képviselője.

(2) A Bizottság képviselője a bizottság elé terjeszti a meghozandó intézkedések tervezetét. A bizottság, az elnöke által az ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül, véleményt nyilvánít a tervezetről. A véleményt a Szerződés 205. cikkének (2) bekezdésében a Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján elfogadandó határozataira előírt többséggel kell meghozni. A bizottságban a tagállamok képviselőinek szavazatait az említett cikkben meghatározott módon kell súlyozni. Az elnök nem szavaz.

(3) A Bizottság, a 8. cikk sérelme nélkül, a tervezett intézkedéseket elfogadja, ha azok összhangban vannak a bizottság véleményével.

(4) Ha a tervezett intézkedések nincsenek összhangban a bizottság véleményével, vagy a bizottság nem nyilvánított véleményt, a Bizottság a meghozandó intézkedésekről haladéktalanul javaslatot terjeszt a Tanács elé, és erről tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(5) Ha az Európai Parlament úgy ítéli meg, hogy a Bizottság által a Szerződés 251. cikkében meghatározott eljárásnak megfelelően elfogadott alap-jogiaktus alapján előterjesztett javaslat túllépi az említett alap-jogiaktusban megállapított végrehajtási hatásköröket, álláspontjáról tájékoztatja a Tanácsot.

(6) A Tanács – adott esetben egy esetleges ilyen álláspont fényében – az egyes alap-jogiaktusokban megállapított határidőn belül minősített többséggel határozhat a javaslatról, amely határidő azonban a javaslatnak a Tanács elé terjesztésétől számított három hónapot semmiképpen nem haladhatja meg.

Ha e a határidőn belül a Tanács minősített többséggel jelzi, hogy ellenzi a javaslatot, a Bizottságnak azt újra meg kell vizsgálnia. A Bizottság a Tanácsnak módosított javaslatot nyújthat be, eredeti javaslatát ismételten előterjesztheti, vagy a Szerződés alapján jogalkotási javaslatot terjeszthet elő.

Ha az említett határidőn belül a Tanács a javasolt végrehajtási jogi aktusokat nem fogadta el, vagy nem jelezte, hogy a végrehajtási intézkedésekre vonatkozó javaslatot ellenzi, a javasolt végrehajtási jogi aktust a Bizottság fogadja el.”

- 21 A 67/548 irányelv nem ír elő külön rendelkezéseket egy anyag osztályozása megszüntetésének azon esetére, amikor az már nem teljesíti a veszélyességre vonatkozó kritériumokat. A 67/548 irányelv „A tagállamok kötelezettségei”-re vonatkozó 5. cikk (2) bekezdésében azonban előírja, hogy a tagállamok által meghozott bizonyos szükséges „intézkedések érvényesek mindaddig, amíg az anyag az I. melléklet listájára fel nem kerül, vagy amíg listába vételének mellőzéséről döntést nem hoznak a 29. cikkben szabályozott eljárással összhangban.”

A tényállás és az eljárás

- 22 A felperesek gyantát, valamint ennek az anyagnak a származékait gyártják és értékesítik.
- 23 A gyanta fenyőből kivont természetes anyag, amelyet ragasztó és víztaszító tulajdonságai miatt használnak. Számos termék tartalmazza, mint a papír, a ragasztók, a festékek és a kozmetikumok.
- 24 A 67/548 irányelvnek a műszaki fejlődéshez történő tizenkilencedik hozzáigazításáról szóló, 1993. szeptember 1-jei 97/72/EGK bizottsági irányelv (HL L 258., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 11. kötet, 242. o.) végrehajtásához a gyantát a 67/548 irányelv I. mellékletében mint belélegzés útján és a bőrrel érintkezve szenzibilizáló hatású anyagot osztályozták, és az R 42/43 veszélyt jelző mondatot rendelték hozzá, amely a következőképpen hangzik: „Belélegezve vagy bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)”.

- 25 A 67/548 irányelvnek a műszaki fejlődéshez történő huszonegyedik hozzáigazításáról szóló, 1994. december 19-i 94/69/EK bizottsági irányelv (HL L 381., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 14. kötet, 3. o.) végrehajtásához a gyantát visszavonták az R 42 osztályból, azonban továbbra is az I. mellékletben maradt mint szenzibilizáló hatású anyag, és az R 53 mondatot rendelték hozzá, amely így szól: „Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet).” A címkézést illetően, a terméken fel kell tüntetni az Xi „Irritatív” jelzést, valamint az S 2 „Gyermekek kezébe nem kerülhet”, az S 24 „A bőrrel való érintkezés kerülendő” és az S 37 „Megfelelő védőkesztyűt kell viselni” mondatokat. A 94/69 irányelv 2. cikkének első bekezdése értelmében a tagállamok legkésőbb 1996. szeptember 1-jéig hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. Ez az osztályozás még mindig hatályban van.
- 26 E módosítást követően a felperesek találkozót szerveztek és benyújtották adataikat és tudományos érveiket a Kémiai Anyagokkal Foglalkozó Európai Hivatalnak, valamint a munkacsoportnak annak igazolására, hogy, egyrészt, a gyanta R 43 kifejezés alatti osztályozása tudományosan pontatlan, és hogy másrészt egyedül a gyanta oxidált formájának – amely egy különálló anyag – lehet túlérzékenységet okozó hatása.
- 27 Az 1999 októberi találkozóján a munkacsoport arra a következtetésre jutott, hogy a gyanta osztályozásának megszüntetése „tudományosan igazolt.” Hozzáette azonban, hogy a fenti osztályozás megszüntetése „a jelenlegi szabályozási keret által meghatározott védelmi szint és az elérhető ellenőrzési eszközök csökkenéséhez” vezetne. Azt is elhatározta, hogy „folytatja a kutatásokat az alapanyagokról és készítményekről szóló irányelvek keretei között egy olyan megoldás elérése érdekében, amely tudományosan pontosabb és fenntartja a védelem szintjét.”
- 28 2002 szeptemberében a munkacsoport megismételte azon megállapításait, melyek szerint – bár „tudományosan igazolt”, az osztályozás megszüntetése „a jelenlegi szabályozási keret által meghatározott védelmi szint és az elérhető ellenőrzési eszközök csökkenéséhez” vezetne. Következésképpen a munkacsoport megállapí-

totta, hogy a gyanta „túlérzékenységet okozó tulajdonságai miatti osztályozását nem kell megszüntetni, és a jelenlegi adatok alapján további vita tárgyát sem kell képeznie.”

29 2003. június 23-i levelükben a felperesek kérték a Bizottságot, hogy hozza meg a gyanta bőrön túlérzékenységet okozó anyagként való osztályozásának megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket.

30 2003. augusztus 20-i levelében (a továbbiakban: megtámadott aktus) a Bizottság többek közt közölte a felperesekkel, hogy a friss gyanta használatkor a környező levegő oxigénjével reakcióba lép, és következésképpen az általában oxidált gyantát tartalmazó gyanta túlérzékenységet okoz. A megtámadott aktus pontosítja azt is, hogy a „gyantát a tíz legfőbb allergén egyikének tekintik.” Megállapítja, hogy a felperesek nem szolgáltattak „a gyanta osztályozásának megszüntetését igazoló indokokat.”

31 A felperesek az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. október 29-én benyújtott keresetlevéllel terjesztették elő a jelen keresetet, amely arra irányul, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- semmisítse meg a megtámadott aktust;
- állapítsa meg a gyantának a 67/548 irányelv I. mellékletébe történő bejegyzésének jogellenességét;

- másodlagosan, az EK 241. cikk alkalmazásával nyilvánítsa a felperesekre nézve alkalmazhatatlannak a gyantának a 67/548 irányelv I. mellékletébe történő bejegyzését;
- kötelezze az alperest a megtámadott aktus elfogadásával neki okozott károk megtérítésére;
- kötelezze az alperest a költségek viselésére.

32 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalában 2003. november 27-én nyilvántartásba vett külön beadványával a felperesek az EK 242. és az EK 243. cikk alapján ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújtottak be. A T-369/03. R. sz., Arizona Chemical és társai kontra Bizottság ügyben 2004. január 16-án hozott végzésével (EBHT 2004., II-205. o.) az Elsőfokú Bíróság elnöke elutasította ezt a kérelmet.

33 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2004. február 4-én benyújtott külön beadványával az alperes az eljárási szabályzat 114. cikke alapján elfogadhatatlansági kifogást terjesztett elő. A felperesek a kifogással kapcsolatos észrevételeiket 2004. március 12-én terjesztették elő.

34 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalában 2004. március 12-én nyilvántartásba vett kérelmével a Finn Köztársaság kérte, hogy az alperes támogatása céljából beavatkozasson a jelen eljárásba.

35 2004. július 16-i végzésével az Elsőfokú Bíróság harmadik tanácsának elnöke a beavatkozást engedélyezte. A beavatkozó fél beavatkozási beadványát 2004. szeptember 15-én nyújtotta be.

A jogkérdésről

- 36 Az eljárási szabályzat 114. cikkének 1. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság az ügy érdemét nem érintve dönthet elfogadhatatlanság tárgyában. Ugyanezen cikk 3. §-a szerint, amennyiben az Elsőfokú Bíróság másként nem határoz, az eljárás a továbbiakban szóbeli. Az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy jelen ügyben az iratok alapján, a szóbeli szakasz megnyitása nélkül meg tudja hozni határozatát.
- 37 Az alperes által felhozott elfogadhatatlansági kifogás a megtámadott aktus megsemmisítésre irányuló kérelemre, a kártérítési kérelemre, és végül a felperesek által az EK 241. cikke alapján felhozott jogellenességi kifogásra irányul.

1. *A megtámadott aktus megsemmisítése iránti kérelem elfogadhatóságáról*

A felek érvei

- 38 A beavatkozó fél által támogatott alperes úgy ítéli meg, hogy a megtámadott aktus megsemmisítése iránti kérelem elfogadhatatlan.
- 39 A felperesek az eljárási szabályzat 114. cikkének 4. §-ára hivatkozva előzetesen azt kérik az Elsőfokú Bíróságtól, hogy az ítélkezési gyakorlattal (a Bíróság 126/75., 34/76. és 92/76. sz., Giry kontra Bizottság egyesített ügyekben 1977. október 27-én hozott ítélete [EBHT 1977., 1937. o.]; a 193/82–198/82. sz., Rosani és társai kontra Tanács egyesített ügyekben 1983. szeptember 28-án hozott ítélete [EBHT 1983., 2841. o.]; a 64/82. sz., Tradax kontra Bizottság ügyben 1984. március 15-én hozott ítélete [EBHT 1984., 1359. o.] és a C-57/95. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben

1997. március 20-án hozott ítéletének [EBHT 1997., I-1627. o.] 9. és 10. pontja) összhangban kezdje meg közvetlenül a jelen ügy érdemi vizsgálatát az érintett jogszabályok különös összetettsége, valamint jogi helyzetük miatt. Másodlagosan azt kéri az Elsőfokú Bíróságtól, hogy az eljárási szabályzat 114. cikkének 3. §-a alapján rendelje el, hogy az eljárásnak az elfogadhatatlansági kifogásra vonatkozó további része legyen szóbeli és tűzze ki a tárgyalás időpontját. A felperesek szerint mindenképpen az következik a törvényesség és a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog elvéből, hogy az Elsőfokú Bíróságnak – mint jelen esetben „végső fokon eljáró bíróságnak” – foglalkoznia kell a jogvita érdemi részével.

40 A felperesek azt állítják, hogy a megsemmisítés iránti kereset elfogadható az EK 230. cikk negyedik bekezdése alkalmazásával, tekintettel arra, hogy az igazgató által aláírt megtámadott aktus közvetlenül nekik volt címezve, és végleges és hivatalos módon meghatározza az alperes álláspontját a „pontos és formális” kérelmük tekintetében. Ebben az összefüggésben, az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az aktus konkrét formája nem bír jelentőséggel; a megsemmisítés iránti keresettel való megtámadhatóság lehetőségét az aktus lényegi tartalma alapján kell meghatározni. A megtámadott aktus végleges jellegét továbbá nem kérdőjelezheti meg egyedül az a körülmény, hogy az általa tartalmazott értékelés a Bizottság szolgálataitól származik (az Elsőfokú Bíróság T-84/97. sz., BEUC kontra Bizottság ügyben 1998. május 4-én hozott végzésének [EBHT 1998., II-795. o.] 48. pontja). A felperesek úgy ítélik meg továbbá, hogy a megtámadott aktus címzettjeiként nem kell bizonyítaniuk azt, hogy „közvetlenül és személyükben érintettek” az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében.

41 A felperesek szerint továbbá a megtámadott aktus nem minősíthető tisztán előkészítő vagy jogalkotói intézkedésnek, amely nem lehet megsemmisítés iránti kereset tárgya. A felperesek szerint a megtámadott aktus közigazgatási jellegű, és kötelező joghatásokkal bír, amennyiben végleges módon meghatározza az alperes álláspontját az osztályozás megszüntetése iránti kérelemre vonatkozóan, valamint azokat a releváns adatokat, amelyeket ennek alátámasztására felhozott, elutasítva ezt a kérelmet, és lezárva ezáltal a gyanta vizsgálatára vonatkozó közigazgatási eljárást (a Bíróság 60/81. sz., IBM kontra Bizottság ügyben 1981. november 11-én hozott ítéletének [EBHT 1981., 2639. o.] 10. pontja és az Elsőfokú Bíróság T-64/89. sz., Automec kontra Bizottság ügyben 1990. július 10-én hozott ítéletének [EBHT 1990., II-367. o.] 42. pontja). A 67/548 irányelv által számára biztosított hatáskörök keretei

között ugyanis a Bizottság közigazgatási értékelést végez egy munkacsoport és az ágazat vállalkozásainak segítségével, amelyeknek a részvétele nélkülözhetetlen az adatszolgáltatás, valamint a szóban forgó termékekre vonatkozó *know-how* és szakértelem miatt.

42 Az alperes továbbá tévesen állítja, hogy a felperesek semmilyen szerepet sem játszanak az osztályozási eljárásban. A Bizottság maga is kifejezetten elismerte a 67/548 irányelvről készített jelentésében, hogy „a »harmonizált« osztályozást és címkézést a Bizottság és a tagállamok szakértőiből álló munkacsoport az iparág részvételével biztosította” és hogy „a megvizsgált ipari kémiai anyagokat a tagállamok, és – kisebb részben – az iparág javasolta.” A felperesek szerint az alperes a 67/548 irányelv 14. cikkének hatályát is rosszul értelmezte, amely kötelezi a felpereseket, hogy tájékoztassák az illetékes hatóságokat azokról „az új ismeretek [ről], [...] amelyekről ésszerűen elvárható, hogy tudomás[uk] van.” Jelen esetben a felperesek adatokat és észrevételeket szolgáltatva több mint tíz éve aktívan részt vettek a gyanta vizsgálatára vonatkozó közigazgatási eljárásban.

43 Ebből következően a gyanta helyes osztályozásához a Bizottság köteles a felperesek által hozzá benyújtott bizonyítékokat gondosan és részrehajlás nélkül megvizsgálni (a Bíróság C-269/90. sz., Technische Universität München ügyben 1991. november 21-én hozott ítélete [EBHT 1991., I-5469. o.] és az Elsőfokú Bíróság T-54/99. sz., max.mobil kontra Bizottság ügyben 2002. január 30-án hozott ítélete [EBHT 2002., II-313. o.]). A Bíróság ítélkezési gyakorlata (a C-358/89. sz., Extramet Industrie kontra Tanács ügyben 1991. május 16-án hozott ítélet [EBHT 1991., I-2501. o.]) értelmében továbbá „egy vállalkozásnak lehetősége kell, hogy legyen egy rendelet megtámadására [...] amennyiben [...] jelentős szerepet játszott a rendelet elfogadásához vezető eljárásban”.

44 A felperesek hozzátesszik, hogy – az alperes állításával ellentétben – nem „kezdeményeztek” a műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítás érdekében szabályozási eljárást. A megtámadott aktus nem javaslat az Elsőfokú Bíróság T-175/96. sz., Berthu kontra Bizottság ügyben 1997. május 15-én hozott végzése (EBHT 1997., II-811. o.) értelmében, mert jelen esetben hiányzott a Bizottsági javaslat. Ez utóbbi úgy határozott, hogy a gyanta osztályozását nem szünteti meg, és ez alapján lezárja a közigazgatási vizsgálati eljárást, anélkül, hogy a gyantára vonatkozóan formális javaslatot készített volna. A felperesek különösen úgy ítélik meg, hogy a gyanta osztályozásának megszüntetésére vonatkozó, a 67/548 irányelv 29. cikkében meg-

határozott eljárás szerinti eljárásra irányuló javaslat hiányában a szabályozási bizottság nem határozhat hatáskörét túllépve, és nem teheti meg az ilyen hozzáigazítást. Ez szerintük azt bizonyítaná, hogy az alperes határozata, amelyben nem javasolta a gyanta osztályozásának megszüntetését, végleges határozatnak minősül. Ugyanakkor az a határozat is végleges hatályú a felperesekre nézve, amelyre a megtámadott aktus hivatkozik.

45 A felperesek szerint a megtámadott aktust a versenyjog területén egy, a panaszeljárást megszüntető határozathoz vagy egy panaszt elutasító határozathoz (a Bíróság 210/81. sz., Demo-Studio Schmidt kontra Bizottság ügyben 1983. október 11-én hozott ítélete [EBHT 1983., 3045. o.]; a 142/84. sz. és 156/84. sz., BAT és Reynolds kontra Bizottság ügyben 1987. november 17-én hozott ítélete [EBHT 1987., 4487. o.] és a C-39/93. sz., SFEI és társai kontra Bizottság ügyben 1994. június 16-án hozott ítélete [EBHT 1994., I-2681. o.]; az Elsőfokú Bíróság T-241/97. sz., Stork Amsterdam kontra Bizottság ügyben 2000. február 17-én hozott ítélete [EBHT 2000., II-309. o.] és a fenti 43. pontban hivatkozott max.mobil kontra Bizottság ügyben hozott ítélete) vagy az EK 88. cikk (2) bekezdésében meghatározott állami támogatások vizsgálatára irányuló eljárást megnyitó – végleges joghatásokat kiváltó jellege miatt megtámadható – határozathoz lehet hasonlítani (a Bíróság C-47/91. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben [EBHT 1992., I-4145. o.] és a C-312/90. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1992. június 30-án hozott ítélete [EBHT 1992., I-4117. o.]; az Elsőfokú Bíróság T-126/96. és T-127/96. sz. BFM és EFIM kontra Bizottság egyesített ügyekben 1998. szeptember 15-én hozott ítélete [EBHT 1998., II-3437. o.]).

46 Mivel a jelen keresetet a felperesek szerint egy panaszt elutasító határozattal szemben nyújtották be, ez utóbbi gondos és részrehajlásmentes kezelésének kötelezettsége a közösségi jog egyik általános elvéből ered, amelyet az Európai Unió 2000. december 7-én Nizzában ünnepélyesen kihirdetett Alapjogi Chartája (HL C 2000. 364., 1. o.) 41. cikkének (1) bekezdése is elismer, mely szerint: „[m] indenkinnek joga van ahhoz, hogy ügyeit az Unió intézményei, szervei és hivatalai részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.” A Bizottság arra vonatkozó kötelezettségét, hogy a kérelmezők által tudomására hozott valamennyi ténybeli és jogi bizonyítékot gondosan és pártatlanul megvizsgáljon, a közösségi jog versenyre és állami támogatásokra vonatkozó ítélkezési gyakorlata is elismerte (a Bíróság fenti 45. pontban hivatkozott BAT és Reynolds kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 20. pontja; a C-449/98. P. sz., IECC kontra Bizottság ügyben 2001. május 17-én hozott ítéletének [EBHT 2001., I-3875. o.] 45. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-24/90. sz., Automec kontra Bizottság ügyben 1992. szeptember

18-án hozott ítéletének [EBHT 1992., II-2223. o.] 79. pontja; a T-95/96. sz., Gestevisión Telecinco kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3407. o.], 53. pontja és a fenti 43. pontban hivatkozott max.mobil kontra Bizottság ügyben hozott ítélete). A felperesek szerint az elfogadhatatlansági kifogást „önmagában” a fenti 43. pontban hivatkozott max.mobil kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 71. pontja „alapján” el kell utasítani, mivel ők a címzettjei a panaszukat elutasító megtámadott aktusnak, és az Elsőfokú Bíróságnak felülvizsgálatot kell gyakorolnia abban a kérdésben, hogy a Bizottság megfelelően vizsgálta-e meg a fenti panaszt.

47 A felperesek fenntartják, hogy – analógia útján – az EK 95. cikk jogos elvárást teremt arra vonatkozóan, hogy a közegészségügy területén minden intézkedés – mint amilyen a gyanta bőrön túlérzékenységet okozó anyagként történő osztályozása is – a legnaprakészebb információkon alapuljon, különös figyelemmel „minden tudományos tényeken alapuló új fejleményre,” és a Bizottság gondos és részrehajlás nélküli vizsgálatára vonatkozó kötelezettségének tiszteletben tartása tekintetében bírósági felülvizsgálatnak van helye (a fenti 43. pontban hivatkozott max.mobil kontra Bizottság ügyben 56. pontja), függetlenül annak az aktusnak a formájától, amellyel a Bizottság a vizsgálat lefolytatására irányuló közigazgatási eljárást lezárja, amennyiben ez az aktus a felperes érdekeit érinteni képes, annak jogi helyzetét jelentős mértékben módosító, kötelező joghatásokat kiváltva (az Elsőfokú Bíróság T-120/96. sz., Lilly Industries kontra Bizottság ügyben 1998. június 25-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-2571. o.] 49. és 55. pontja). Jelen esetben a felperes érdekeinek ilyen jellegű befolyásolását és jogi helyzetének módosulását a megtámadott aktusnak a gyanta osztályozásának kérdését tekintve végleges jellege és az a tény tükrözi, hogy a fenti aktus befolyásolja a termékeit.

48 A felperesek végül azt állítják, hogy a megtámadott aktus megsemmisítése azzal a jogkövetkezsménnyel járna, hogy olyan intézkedések megtételére kötelezné a Bizottságot, amelyek az ítéletnek való megfelelés érdekében szükségesek, és a gyantának a felperesek által kért osztályozása megszüntetésével járna (a Bíróság 53/85. sz., AKZO Chemie kontra Bizottság ügyben 1986. június 24-én hozott ítéletének [EBHT 1986., 1965. o.] 21. pontja és a 207/86. sz. Apesco kontra Bizottság ügyben 1988. április 26-án hozott ítéletének [EBHT 1988., 2151. o.] 16. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-46/92. sz., Scottish Football kontra Bizottság ügyben 1994. november 9-én hozott ítéletének [EBHT 1994., II-1039. o.] 14. pontja), amely bizonyítaná, hogy jogos érdekük áll fenn arra nézve, hogy az Elsőfokú Bíróság egyértelműen megerősítse azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén a Bizottság köteles javasolni egy ilyen osztályozás megszüntetését.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

Előzetes észrevételek

- ⁴⁹ Az Elsőfokú Bíróság előzetesen szükségesnek tartja, hogy ténybeli és jogi keretei között helyezze el a felperesek eredeti, a megtámadott aktus elfogadásához vezető kérelmét.
- ⁵⁰ E tekintetben az Elsőfokú Bíróság először is megállapítja, hogy a felpereseknek a Bizottsághoz címzett és a gyanta osztályozásának megszüntetésére irányuló kérelme a 67/549 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítása keretei közé illeszkedik, és következésképpen egy általános hatályú intézkedés elfogadásához vezető eljárásba.
- ⁵¹ Egyrészt ugyanis, a 67/548 irányelv 29. cikke, a 807/2003 rendelet és az 1999/468 határozat 5. cikke által előírt, a 67/548 irányelv I. mellékletében szereplő anyag osztályozását vagy osztályozása megszüntetését eredményező eljárás nemcsak a „komitológiai” eljárásokhoz hasonló, általános hatályú intézkedések elfogadását eredményező összetett eljárások jellemzőivel bír, hanem ez utóbbi rendelkezés kifejezetten a „szabályozási eljárás” címet viseli. Ebben az eljárásban a Bizottság először is kezdeményezési hatáskörrel rendelkezik a jogalkotási folyamatban, mivel ő nyújt be minden módosító javaslatot a 67/548 irányelv mellékleteihez, a szabályozási bizottság elé terjesztve azt véleményezésre, amely bizottság alapvetően a tagállamok képviselőiből áll, és amelynek keretében a bizottságot elnöklő bizottsági képviselő nem szavaz (az 1999/468 határozat 5. cikke (2) bekezdésének utolsó mondata). A műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítás hatékonyságának biztosítása érdekében továbbá a Bizottság adott esetben szabályozási hatáskört is gyakorolhat, amennyiben a tervezett intézkedéseket meghozhatja, ha azok összhangban vannak a bizottság

véleményével (az 1999/468 határozat 5. cikkének (3) bekezdése). Ha a tervezett intézkedések nincsenek összhangban a bizottság véleményével, a Bizottság a meghozandó intézkedésekről javaslatot terjeszt a Tanács elé, és erről tájékoztatja az Európai Parlamentet (az 1999/468 határozat 5. cikkének (4) bekezdése). Bizonyos körülmények között a Bizottság ebben az eljárásban „a Szerződés alapján jogalkotási javaslatot” (az 1999/468 határozat 6. cikke (6) bekezdésének második albekezdése) terjeszthet elő. Ebből következik, hogy a fenti eljárás keretei között az 1999/468 határozat a Bizottságnak különleges szerepet biztosít az általános hatályú intézkedések kidolgozása során.

52 Másrészt az osztályozást kimondó vagy azt megszüntető intézkedések tartalmuk alapján általános hatályúak, mivel objektívan meghatározott helyzetekre érvényesek, és általánosan és absztrakt módon joghatásokat váltanak ki a szóban forgó anyagokat tartalmazó termékek forgalmazásával összefüggő gazdasági tevékenységet jelenleg végző, vagy azt végezni szándékozó számos gazdasági szereplővel szemben.

53 Másodsorban, a felek nem vitatják, hogy a megtámadott aktus a Bizottságnak a felperesekhez címzett elutasítása arra vonatkozóan, hogy a szabályozási bizottságnak a felperesek kérelmének megfelelően tegyen módosító javaslatot a 67/548 irányelv huszonkilencedik hozzáigazítása során. Az is egyértelmű, hogy a felperesek kérelmében szereplő módosító javaslat ily módon tehát egy közbenső és előkészítő aktus a 67/548 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítására irányuló eljárásban, amely megelőzte volna az irányelv-módosítás elfogadását, és amely módosítás tartalma nem szükségszerűen esett volna egybe az eredeti javaslattal.

54 Ezen megállapítások fényében kell tehát elemezni a felek érveit.

A megtámadott aktus jogi természetéről

– Előzetes észrevételek

- 55 A megtámadott aktus a Bizottság levele, amelyet az egyik igazgató írt alá, és a felpereseknek címezték válaszul arra irányuló kérelmükre, hogy a Bizottság javasolja a szabályozási bizottságnak a gyanta osztályozásának megszüntetését a 67/548 irányelv huszonkilencedik hozzáigazítása során. Ennek egyedi jogi jellegére tekintettel azt kell megvizsgálni, hogy ez a levél tekinthető-e az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében magánszemély által megtámadható határozatnak.
- 56 E tekintetben fontos az ítélkezési gyakorlatra emlékeztetni, amely szerint nem elegendő, hogy a közösségi intézmény levelet küldjön a címzettnek az utóbbi által fogalmazott kérelemre válaszul ahhoz, hogy a levelet az EK 230. cikk szerinti határozatnak lehessen tekinteni. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint csak azok az intézkedések minősülnek az EK 230. cikk szerinti megsemmisítés iránti keresettel megtámadható jogi aktusoknak, amelyek olyan kötelező joghatásokat váltanak ki, amely joghatások a felperes érdekeit érinthetik, jelentősen módosítva annak jogi helyzetét (a Bíróság C-257/90. sz., Italsolar kontra Bizottság ügyben 1993. január 14-én hozott ítéletének [EBHT 1993., I-9. o.] 21. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-5/96. sz., Sveriges Betodlares és Henrikson kontra Bizottság ügyben 1996. október 4-én hozott végzésének [EBHT 1996., II-1299. o.] 26. pontja és a T-22/98. sz., Scottish Soft Fruit Growers kontra Bizottság ügyben 1998. december 11-én hozott végzésének [EBHT 1998., II-4219. o.] 34. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-83/92. sz., Zunis Holding és társai kontra Bizottság ügyben 1993. október 28-án hozott ítéletének [EBHT 1993., II-1169. o.] 30. pontja). Arra is emlékeztetni kell, hogy a joghatások elemzését tekintve főszabály szerint lényegtelen, hogy milyen formában hozták meg a megtámadott aktust, a joghatásait elsősorban az aktus lényegi tartalmát tekintve kell megvizsgálni (a fenti 40. pontban hivatkozott BEUC kontra Bizottság ügyben hozott végzés 48., és a fenti 44. pontban hivatkozott Berthu kontra Bizottság ügyben hozott végzés 19. pontja).
- 57 Jelen esetben a felperesek lényegében három érvre hivatkoznak. Elsőként úgy ítélik meg, hogy a kérelmük, valamint annak a megtámadott aktus általi elutasítása inkább

„közigazgatási” mint „jogalkotási” keretbe illeszkedik. Mégpedig azért, mert a Bizottság a munkacsoporttal és az iparág képviselőivel szorosan együttműködve volt köteles elvégezni a gyanta helyes osztályozásához szükséges, annak belső tulajdonságain és a gazdasági szereplők – beleértve a felpereseket is – által szolgáltatott információkon és adatokon alapuló értékelést a 67/548 irányelv által meghatározott elvekkel és kritériumokkal összhangban. Másodsorban, a gyanta osztályozása megszüntetését megtagadó megtámadott aktus a Bizottság végleges álláspontja a felperesekre vonatkozóan, és a döntéshozatali eljárás „közigazgatási” szakaszának végét jelenti ezáltal, tekintettel arra, hogy a szabályozási bizottság – a Bizottság erre irányuló javaslatának hiányában – nem teljesítheti a kért osztályozás megszüntetését. Harmadsorban, a felperesek összehasonlítják kérelmük kezelését a kérelmek versenyjog területén történő kezelésével, és arra a következtetésre jutnak, hogy a megtámadott aktus egyenértékű egy panaszt elutasító határozattal vagy egy, a panaszeljárást megszüntető határozattal, és így végleges és kötelező joghatásokkal jár rájuk nézve. E tekintetben a felperesek többek között arra az ítélkezési gyakorlatra hivatkoznak, melynek értelmében a Bizottságnak kötelessége lett volna gondosan és részrehajlás nélkül megvizsgálni a „panaszukat.”

– Az anyagok belső tulajdonságai vizsgálatának állítólagos közigazgatási és egyedi jellegéről

58 Elsőként megállapítandó, hogy a felperesek valamennyi érve azon az állításon alapul, hogy a 67/548 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítása érdekében lefolytatott eljárások és hozott intézkedések közigazgatási jellegűek, egyedi jogi aktusok elfogadására szolgálnak. Márpedig, amint a fenti 50–53. pontban megállapításra került, a fenti irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítására irányuló eljárás – mind formáját, mind pedig eredményét tekintve – olyan eljárás, amely általános hatályú intézkedések elfogadását eredményezi.

59 Az Elsőfokú Bíróság másodsorban úgy ítéli meg, hogy a felperesek nem hivatkozhatnak érvényesen arra, hogy az anyagok belső tulajdonságaira vonatkozó

vizsgálat előzetes szakasza „közigazgatási” jellegű. Igaz ugyan, hogy a vizsgálat ezen előzetes szakasza – amely nincs kifejezetten szabályozva – megelőzi a 67/548 irányelvnek a 29. cikkében meghatározott döntéshozatali eljárásba torkolló osztályozás vagy osztályozás megtagadására irányuló javaslatot. Az Elsőfokú Bíróság rámutat továbbá a Bizottság kizárólagos hatáskörére, mely a nemzeti szakértőkből – beleértve az iparág képviselőit is – álló munkacsoporttal szorosan együttműködve az értékelését nagymértékben az érintett iparág gazdasági szereplői, valamint azok társulásai által bemutatott adatokra és tanulmányokra alapozza. Ez azonban nem elegendő azon következtetés levonásához, hogy a fenti előzetes vizsgálati szakasz hasonló a bizonyos termékekre és gazdasági szereplőkre vonatkozó, egyedi aktusok elfogadására irányuló olyan előzetes eljárásokhoz, mint amilyenek többek között a versenyjog vagy a külkereskedelmi jog területén léteznek. A 67/548 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítására irányuló eljárás különböző – akár előzetes – szakaszaival ellentétben ugyanis, ezeknek az eljárásoknak a tárgya általában egyedi intézkedések elfogadása, ezt a körülmény igazolja többek között a szóban forgó gazdasági szereplők számára nyújtott eljárási garanciákat. Ugyanez egy bizonyos mértékben igaz a dömpingellenes eljárásra is, annak ellenére, hogy ez általános hatályú rendeletek elfogadásához vezet, ezek az eljárások az ítélkezési gyakorlat értelmében közigazgatási jellegűek, mert különösen alkalmasak arra, hogy bizonyos gazdasági szereplőket egyénítsenek, és ez utóbbiak javára eljárási garanciákat írnak elő (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-76/01. P. sz. Eurocoton és társai kontra Tanács ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-10 091. o.] 69. és azt követő pontjait).

60 Jelen esetben ezek a feltételek nyilvánvalóan hiányoznak. Az érintett anyagok belső tulajdonságaira vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás ugyanis távolról sem a szóban forgó gazdasági szereplők érdekeire vagy valamely rájuk vonatkozó egyedi határozat meghozatalának előkészítésére irányul, hanem egy általános hatályú jogi aktus – azaz egy irányelv módosításra vonatkozó javaslat – előkészítésének a 67/548 irányelv 29. cikkében meghatározott előzetes szakasza. Az a tény továbbá, hogy a Bizottság és a munkacsoport a szabályozási bizottság elé terjesztendő javaslat kidolgozása során figyelembe veszik az iparág által szolgáltatott információkat és adatokat az anyagok osztályozása vagy az osztályozás megszüntetése során, önmagában ez sem ruházza fel az előzetes vizsgálati eljárást egyedi jelleggel.

61 A fentiekre tekintettel a Bizottság és a munkacsoport által lefolytatott előzetes vizsgálati eljárás nem ragadható ki abból az összefüggésből, amelybe illeszkedik, és a célját is figyelembe kell venni. Ebből következik, hogy a felperesek erre vonatkozó érvelése nem fogadható el.

– A Bizottság megtagadó aktusának állítólagos közigazgatási és végleges jellegéről és a versenyjog területén a panaszok elutasítására és a panasz eljárás megszüntetésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat átültetéséről

62 A fenti megállapításokból az következik, hogy az a felperesi felfogás, amely szerint a megtámadott aktus közigazgatási jellegű végleges intézkedés, szintén nem fogadható el.

63 Ezenkívül ez a felfogás lényegében – és a fenti 56. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat által megállapított elvekkel ellentétesen – oda vezetne, hogy a magán-személyeknek megadnák a 67/548 irányelvet módosító általános hatályú intézkedések elfogadásához vezető eljárás egyedi eljárássá történő átalakításának lehetőségét azáltal, hogy a Bizottsághoz írásbeli kérelmet címeznek, amelyre ez az intézmény köteles válaszolni az EK 21. cikk harmadik bekezdése által kimondott, gondos ügyintézés általános szabálya értelmében. Meg kell azonban állapítani, hogy az ilyen válasz, még ha végleges jelleget ölt is, nem alkalmas arra, hogy az anyagok osztályozását vagy osztályozása megszüntetését eredményező eljárás jogi jellegét módosítsa, és önmagában ahhoz sem elegendő, hogy a címzettjét kereshetőségi joggal ruházza fel.

64 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik továbbá, hogy ha egy bizottsági aktus elutasító jellegű, annak a kérelemnek a fényében kell értékelni, amelyre válaszként érkezett (a Bíróság C-15/91. és C-108/91. sz., Buckl és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1992. november 24-én hozott ítéletének [EBHT 1992., I-6061. o.] 22. pontja). Különösen az, hogy egy közösségi intézmény megtagadja

valamely aktus visszavonását vagy módosítását önmagában csak akkor minősül olyan aktusnak, amelynek a jogszerűsége az EK 230. cikkkel összhangban felülvizsgálható lenne, ha az az aktus, amelynek a visszavonását vagy módosítását a közösségi intézmény megtagadja, maga is megtámadható lenne e rendelkezés alapján (a Bíróság 42/71. sz., Nordgetreide kontra Bizottság ügyben 1972. március 8-án hozott ítéletének [EBHT 1972., 105. o.] 5. pontja; a 97/86., 99/86., 193/86. és 215/86. sz., Asteris és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1988. április 26-án hozott ítéletének [EBHT 1988., 2181. o.] 17. pontja és a C-87/89. sz., Sonito és társai kontra Bizottság ügyben 1990. május 17-én hozott ítéletének [EBHT 1990., I-1981. o.] 8. pontja; a fenti 56. pontban hivatkozott Zunis Holding és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 31. pontja és a fenti 56. pontban hivatkozott Scottish Soft Fruit Growers kontra Bizottság ügyben hozott végzésének 41. pontja).

65 Jelen esetben ebből az következik, hogy a felperesi kérelem elutasítására vonatkozó megtámadott aktust nem lehet az e kérelemben kifejezetten szereplő aktustól, tehát a 67/548 irányelv módosítására irányuló javaslatról függetlenül értékelni. Ezért a megtámadott aktus csak akkor minősül megtámadható aktusnak, ha a kért módosítási javaslat és a gyantának a 67/548 irányelv I. mellékletében történő osztályozása is a felperesek által kezdeményezett megsemmisítés iránti kereset tárgya lehetne.

66 Ki kell azonban emelni, hogy a 67/548 irányelv módosítására irányuló javaslat sem megtámadható aktus az EK 230. cikk értelmében pusztán közbenső és előkészítő jellegéből adódóan. Az olyan jogi aktusokra vagy határozatokra vonatkozó, szilárd ítélkezési gyakorlat értelmében, amelyek kidolgozása több szakaszban történik, főszabályként csak azok az aktusok támadhatók meg megsemmisítés iránti keresettel, amelyek ezen eljárás végén véglegesen meghatározzák az intézmény álláspontját, kizárva az olyan közbenső intézkedéseket, amelyeknek célja csupán a végleges határozat előkészítése (lásd a fenti 44. pontban hivatkozott Berthu kontra Bizottság ügyben hozott végzés 19. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, és az Elsőfokú Bíróság T-123/03. sz., Pfizer kontra Bizottság ügyben 2004. június 2-án hozott végzésének [EBHT 2004., II-1631. o.] 22. és azt követő pontjait). Függetlenül azonban attól a tényről, hogy a megtámadott aktus a Bizottság végleges válasza a felperesek kérelmére, ez mindössze egy tisztán közbenső és előkészítő jellegű intézkedésre vonatkozó állásfoglalás, amely következésképpen önmagában nem lehet megsemmisítés iránti kereset tárgya. Ebből még inkább az következik, hogy a fenti 64. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat fényében a megtámadott aktus nem minősül megtámadható aktusnak az EK 230. cikk értelmében.

67 A felpereseknek a gyanta 67/548 irányelv I. mellékletében történő osztályozásával szembeni esetleges keresete elfogadhatóságának feltételei nyilvánvalóan nem teljesülnek továbbá jelen esetben. Igaz ugyan, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy bizonyos körülmények között még egy általános hatályú aktus is személyükben és közvetlenül érinthet bizonyos érintett magánszemélyeket vagy gazdasági szereplőket, amennyiben sajátos jellemzőik vagy valamely, őket minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán érintettek (lásd az Elsőfokú Bíróság T-207/97. sz., Berthu kontra Tanács ügyben 1998. március 12-én hozott végzésének [EBHT 1998., II-509. o.] 23. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Jelen esetben azonban a felperesek meg sem kísérelték bizonyítani, hogy az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében személyükben és közvetlenül érintené őket a 67/548 irányelv esetleges módosítása, és különösen a gyanta esetleges osztályozása vagy az osztályozás megszüntetése. Éppen ellenkezőleg, a felperesek megerősítették, hogy – mint a megtámadott aktus címzettjei – nem szükséges bizonyítaniuk, hogy közvetlenül és személyükben érintettek az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében.

68 Ebben az összefüggésben el kell utasítani az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján alapos vizsgálati eljárás megnyitására irányuló határozatokkal szemben kezdeményezett keresetek elfogadhatóságára vonatkozó ítélkezési gyakorlatból merített felperesi érvet (lásd a fenti 45. pontot) is. Ez az ítélkezési gyakorlat ugyanis azért nem ültethető át a jelen estre, mert, először is, az állami támogatások területén a felülvizsgálati eljárások – eltérően a jelen ügyben szereplő eljárástól – egyedi közigazgatási aktus elfogadására irányulnak, és nem általános hatályú jogi aktusára (lásd a fenti 59. pontot). Másodsorban, az állami támogatásokra vonatkozó ítélkezési gyakorlat elsősorban a Bizottság és a tagállam közötti kapcsolatra vonatkozik. Következésképpen ez az ítélkezési gyakorlat egy állami intézkedésnek a Bizottság által az EK 88. cikk (3) bekezdése értelmében új állami támogatásként történő ideiglenes minősítésének főként a tagállamokra – és csak kisebb mértékben a magánszemélyekre – gyakorolt sajátos jogkövetkezményeivel foglalkozik. Harmadsorban az, hogy a Bizottság megtagadja, hogy egy anyag osztályozásának megszüntetésére javaslatot tegyen, semmilyen hasonlóságot sem mutat az állami támogatások területén egy ilyen alapos vizsgálati eljárás megnyitására vonatkozó határozattal, amely ráadásul a panaszos által kívánt eredményre is vezethet.

69 A fentiekből az következik, hogy a felpereseknek a megtámadott aktus közigazgatási, egyedi és végleges jellegére vonatkozó érvét el kell utasítani.

- 70 Végül el kell utasítani a felperesek azon érvét is, mely szerint át kell ültetni a jelen esetre a versenyjog területéről a panaszok elutasítására és a panasz eljárás megszüntetésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatot. Ez az ítélkezési gyakorlat ugyanis nem a magánszemélyeknek az irányelvek elfogadását vagy módosítását eredményező eljárásokban történő részvételére vonatkozik. Az általános hatályú intézkedések elfogadásához vezető eljárásokat illetően ugyanis kizárólag kivételes esetekben ismerte el az ítélkezési gyakorlat valamely magánszemély „kérelmező” vagy „panaszos” keresetindítási jogát, nevezetesen akkor, ha a szóban forgó szabályozás kifejezetten eljárási garanciákat biztosít számára (lásd a lenti 72. és 73. pontot).
- 71 Ezért most azt kell megvizsgálni, hogy a felperesek rendelkeznek-e olyan eljárási garanciákkal a 67/548 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítására irányuló eljárás keretében, amelyek elfogadhatóvá teszik a jelen keresetet.

A magánszemélyek számára a 67/548 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítására irányuló eljárás keretében biztosított eljárási garanciák létéről

– Előzetes észrevételek

- 72 Előzetesen arra az ítélkezési gyakorlatra kell emlékeztetni, mely szerint az a tény, hogy egy személy valamilyen módon beavatkozik egy közösségi jogi aktus elfogadását eredményező eljárásba, csak akkor egyéníti ezt a személyt a szóban forgó aktus viszonylatában, szükségszerűen magában foglalva azt, hogy ez az aktus kötelező joghatásokat vált ki rá nézve, ha az alkalmazandó közösségi szabályozás bizonyos eljárási garanciákat biztosít számára (ebben az értelemben lásd az Elsőfokú Bíróság T-47/00. sz., Rica Foods kontra Bizottság ügyben 2002. január 17-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-113. o.] 55. pontját; a T-13/99. sz., Pfizer Animal Health kontra Tanács ügyben 2002. szeptember 11-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-3305. o.] 101. pontját; és a T-70/99. sz., Alpharma kontra Tanács ügyben 2002. szeptember 11-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-3495. o.] 93. pontját; az Elsőfokú Bíróság T-339/00. sz., Bactria kontra Bizottság ügyben 2002. április 29-én hozott végzésének [EBHT 2002., II-2287. o.] 51. pontját és a T-142/03. sz., Fost Plus kontra Bizottság ügyben 2005. február 16-án hozott végzésének [EBHT 2005., II-589. o.] 61. és azt követő pontjait).

73 Szintén az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy főszabály szerint sem az általános hatályú jogi aktusok kidolgozásának folyamata, sem maguk az általános hatályú jogi aktusok mint olyanok, nem követelik meg a közösségi jog olyan általános elvei értelmében, mint a meghallgatáshoz való jog, hogy az érintett személyek részt vegyenek az eljárásban, mivel az ő érdekeik képviselését az e jogi aktusok elfogadására hivatott politikai szervek feladata ellátni (ebben az értelemben lásd az Elsőfokú Bíróság T-109/97. sz., Molkerei Großbraunshain és Bene Nahrungsmittel kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 15-én hozott végzésének [EBHT 1998., II-3533. o.] 60. pontját és a T-114/99. sz., CSR Pampryl kontra Bizottság ügyben 1999. november 9-én hozott végzésének [EBHT 1999., II-3331. o.] 50. pontját). Következésképpen, kifejezetten biztosított eljárási jogok hiányában az EK 230. cikk szövegével és szellemével ellentétes lenne lehetővé tenni minden olyan magánszemélynek, aki valamely szabályozó aktus előkészítésében részt vett, hogy ezzel az aktussal szemben később keresetet nyújtson be (a fent hivatkozott Molkerei Großbraunshain és Bene Nahrungsmittel kontra Bizottság ügyben hozott végzés 68. pontja; a fent hivatkozott CSR Pampryl kontra Bizottság ügyben hozott végzés 50. pontja; és az Elsőfokú Bíróság T-215/00. sz., La Conquete kontra Bizottság ügyben 2001. január 30-án hozott végzésének [EBHT 2001., II-181. o.] 42. pontja, amelyet a Bíróság C-150/01. P. sz., La Conquete kontra Bizottság ügyben 2002. január 30-án hozott végzésének [EBHT 2002., I-1179. o.] 42. és azt követő pontjai erősítettek meg).

74 Továbbá, különösen egy, a 67/548 irányelvvel szomszédos területet, az 1993. június 14-i 93/35/EGK tanácsi irányelvvel (HL L 151., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 12. kötet, 75. o.) módosított, a kozmetikai termékekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1976. július 27-i 76/768/EGK tanácsi irányelvvel (HL L 262., 169. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 3. kötet, 316. o.) szabályozott kozmetikai termékek területét illetően az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy bár a kontradiktórius eljárás a közösségi jog olyan alapvető elve, amely alkalmazandó minden meghatározott személlyel szemben kezdeményezett és esetlegesen e személy érdekeit sértő aktust eredményező közigazgatási eljárásban, de általában nem alkalmazható általános hatályú intézkedések elfogadásához vezető eljárásokban (lásd az Elsőfokú Bíróság T-199/96. sz., Bergaderm és Goupil kontra Bizottság ügyben 1998. július 16-án hozott ítéletének [EBHT 1998., II-2805. o.] 58. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Azonban csak kivételes esetekben írják elő kifejezetten harmadik felek részvételét ilyen eljárásokban. Ilyen többek közt a dömpingellenes eljárás, melyben az általános hatályú jogi aktus elfogadása során kifejezett rendelkezések írják elő a védelemhez való jog biztosítását (a fent hivatkozott Bergaderm és Goupil kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 59. pontja; a fenti 73. pontban hivatkozott Molkerei Großbraunshain és Bene Nahrungsmittel kontra Bizottság ügyben hozott végzés 69. pontja és a fenti 73. pontban hivatkozott La Conquete kontra Bizottság ügyben 2001. január 30-án hozott végzés 46. pontja).

75 Ezen ítélkezési gyakorlat fényében először is azt kell megvizsgálni, hogy a 67/548 irányelv biztosít-e kifejezett eljárási garanciákat az érintett gazdasági szereplőknek. Ezt követően az Elsőfokú Bíróság szükségesnek tartja azon kérdés vizsgálatát, hogy a felperesek hivatkozhatnak-e kivételesen, a jelen ügy sajátos jogi összefüggései között a jog általános elveiből eredő, implicit eljárási garanciákra.

– Kifejezett eljárási garanciák létéről a 67/548 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítására irányuló eljárásban

76 Megállapítandó, hogy a 67/548 irányelv nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely a felperesek helyzetében lévő érintett gazdasági szereplőknek jogot biztosítana a szóban forgó hozzáigazítási eljárás kezdeményezésére, és a Bizottságot sem kötelezi arra szabály, hogy a hozzáigazításra irányuló javaslat előterjesztése előtt olyan eljárást folytasson le, amelyben ezek a gazdasági szereplők eljárási garanciákat élveznek.

77 Igaz ugyan, hogy a 67/548 irányelv VI. melléklete 1.7.2. pontjának harmadik bekezdése megállapítja, hogy amennyiben a gyártónak, forgalmazónak vagy importőrnek új információ áll rendelkezésére, javaslatot nyújthat be valamely tagállam illetékes hatóságaihoz az I. melléklet módosítására vonatkozóan, ez a lehetőség azonban csak az érintett gazdasági szereplő és a tagállam közötti kapcsolatot érinti. Következésképpen közösségi szinten nem állapítja meg sem a gazdasági szereplők jogát az eljárás kezdeményezésére, sem pedig olyan eljárási garanciákat nem állapít meg számukra, mint például a meghallgatáshoz való jog (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság elnökének a T-291/04. R. sz. Enviro Tech Europe és Enviro Tech International kontra Bizottság ügyben 2005. február 10-én hozott végzésének [EBHT 2005., II-475. o.] 68. pontját; és egy hasonló helyzetet illetően a fenti 72. pontban hivatkozott Bactria kontra Bizottság ügyben hozott végzés 51. pontját, amelyet a Bíróság C-258/02. P. sz., Bactria kontra Bizottság ügyben 2003. december 12-én hozott végzésének [EBHT 2003., I-15 105. o.] 43. és 44. pontja erősített meg).

78 A 67/548 irányelv VI. melléklete 4.1.3., 4.1.4. és 4.1.5. pontja is csak a tagállamok vonatkozásában kötelezi a gazdasági szereplőket az osztályozást érintő információk közlésére. A 67/548 irányelv VI. melléklete 4.1.5. pontjának második bekezdése alapján a Bizottság tájékoztatási kötelezettsége is mindössze arra terjed ki, hogy az általa egy tagállamtól kapott esetleges osztályozási javaslatot továbbítsa a többi tagállamnak, és nem terjed ki önmagukban az információkra, ezeket csak a kifejezett kérelmükre továbbítja a tagállamoknak. Ezenfelül ezek a kötelezettségek csak a 4.2.1.–4.2.3. pontban szereplő, különösen veszélyes anyagokra vonatkoznak, és nem vonatkoznak az olyan túlérzékenységet kiváltó anyagokra, mint a gyanta. A 67/548 irányelv 14. cikke végül, amelyre a felperesek hivatkoznak ebben az összefüggésben, csak olyan helyzetben lévő gazdasági szereplőkre nézve tartalmaz tájékoztatási kötelezettséget, amely helyzettel a jelen ügyben szereplő felpereseknek semmilyen kapcsolata sincsen.

79 Sem a levélből, sem pedig e rendelkezések szelleméből nem következik, hogy ezek a kötelezettségek közösségi szinten bizonyos eljárási garanciákat követelnének meg. Anélkül, hogy szükséges lenne a tagállamok által nyújtott esetleges eljárási garanciák vizsgálata, meg kell állapítani, hogy a fenti – különösen a veszélyes anyagokra vonatkozó – tájékoztatási kötelezettség teljes mértékben és objektívan követi a közérdek által meghatározott célkitűzést. Az egészség, a biztonság és a környezet védelmére vonatkozó általános célkitűzések megvalósításáról van ugyanis szó, a veszélyes anyagokra vonatkozó legnaprakészebb információk alapján, a 67/548 irányelv hatékony és egységes végrehajtásával. Ezt megerősíti a 67/548 irányelv VI. melléklete 4.1.5. pontjának első bekezdésében szereplő, „[az] irányelv 28. cikkében meghatározott eljárás alapján a Közösségnek a lehető leghamarabb harmonizált osztályozás” elérésére vonatkozó célkitűzés is.

80 Ebből következik, hogy ezek a rendelkezések nem alapoznak meg semmilyen eljárási garanciát közösségi szinten az érintett gazdasági szereplők javára, amely alapján a jelen kereset elfogadható lenne (lásd ebben az értelemben a fenti 73. pontban hivatkozott La Conquête kontra Bizottság ügyben hozott végzés 44–49. pontját, amelyet a fenti 73. pontban hivatkozott La Conquête kontra Bizottság ügyben 2002. január 30-án hozott végzés 42. és azt követő pontjai erősítettek meg).

81 A teljesség kedvéért meg kell jegyezni, hogy a szóban forgó rendelkezések egyértelműen különböznek a Közösség általános preferenciális rendszerére vonatkozó, a DuPont-ügyben (az Elsőfokú Bíróság T-113/00. sz., DuPont Teijin Films Luxembourg és társai kontra Bizottság ügyben 2002. szeptember 12-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-3681. o.] 47–55. pontja) szereplő rendelkezésektől, amennyiben ez utóbbi feltétel nélküli eljárási kötelezettséget ír elő a közösségi közigazgatás számára egy gazdasági szereplő által szolgáltatott információt követően, amely kötelezettség az e gazdasági szereplő javára biztosított eljárási garanciának felel meg, amelynek tiszteletben tartása tényleges bírósági felülvizsgálat tárgyává tehető. A felperesek helyzete nem hasonlítható a fenti 72. pontban hivatkozott Pfizer Animal Health kontra Tanács és Alpharma kontra Tanács ügy eseteihez sem, amelyekben az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy annak ellenére, hogy a takarmány-adalékanyagokról szóló, 1970. november 23-i 70/524/EGK tanácsi irányelv (HL L 270., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 1. kötet, 190. o.) 24. cikkében meghatározott eljárás önmagában nem biztosít az érintett gazdasági szereplőknek részvételi jogot, mégis figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a felperes – a 70/524 irányelv 9g. cikkének (2) és (4) bekezdése szerinti kérelmezőkénti minőségében – maga kezdeményezte az irányelv 4. cikke által szabályozott eljárást. Az utóbbi rendelkezés ugyanis kifejezetten előírja, hogy a döntéshozatali eljárás az érintett gazdasági szereplő kérelmére indul, és ez utóbbi számára – a jelen ügyben szereplő eljárást szabályozó rendelkezésekkel ellentétben – az eljárás különböző szakaszaiban olyan eljárási garanciákat is biztosít, mint a tájékoztatáshoz való jog, abban az esetben például, ha a kérelme nem felel meg, vagy a kérelmének elutasítása vagy egyszerűen ügyintézésének elhalasztása esetére (a fenti 72. pontban hivatkozott Pfizer Animal Health kontra Tanács ügyben hozott ítélet 101. és 102. pontja, és a fenti 72. pontban hivatkozott Alpharma kontra Tanács ügyben hozott ítélet 93. és 94. pontja).

82 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a jelen esetben irányadó szabályozás nem biztosít olyan eljárási garanciákat a 72. és az azt követő pontokban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében, amelyek megvédenék a felpereseket és amelyre azok hivatkozhatnának annak bizonyítása érdekében, hogy a megtámadott aktus rájuk nézve kötelező joghatásokkal jár.

– A jog általános elveiből eredő eljárási garanciák létéről

- 83 A szóban forgó eljárás közigazgatási és egyedi jellegére vonatkozó érvelésük összefüggésében, a felperesek a Bizottság azon kötelezettségére hivatkoznak, hogy az köteles gondosan és részrehajlás nélkül megvizsgálni az érintett gazdasági szereplők által felhozott valamennyi releváns ténybeli és jogi bizonyítékot (a továbbiakban: gondossági kötelezettség). A felperesek szerint a gondossági kötelezettség eljárási garanciát jelent, az anyagok belső tulajdonságainak előzetes vizsgálata során védelemben részesítve őket, amelynek Bizottság által történő tiszteletben tartása a közösségi bíróság felülvizsgálatának tárgyát képezi.
- 84 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy igaz ugyan, hogy az iparágban ismert gyors műszaki és tudományos fejlődés miatt az érintett ágazat képviselőinek részvétele fontos tényező a 67/548 irányelv folyamatos és hatékony hozzáigazítása során. Ez kifejezésre jut többek között a gazdasági szereplőket terhelő tájékoztatási kötelezettségben (lásd a fenti 76. és azt követő pontokat), valamint a Bizottságot ezen feladat ellátása során segítő munkacsoport összetételében, amelyben többek közt részt vesznek az érintett iparág képviselői is. A gazdasági szereplők érdekei ily módon megfelelően képviselve vannak a 67/548 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítására irányuló eljárásban (analógia útján lásd a fenti 73. pontban hivatkozott Molkerei Großbraunshain és Bene Nahrungsmittel kontra Bizottság ügyben hozott végzés 60. pontját). A teljesség kedvéért, ennek a képviselőnek a hatékonysága jelen esetben kitérünk a kérdéses iparág által szolgáltatott információk munkacsoport általi figyelembevételéből, amelyet megerősít az ügy több irata.
- 85 Az is bizonyos, hogy a Bizottság és a munkacsoport, amelyek ezeknek az információknak a címzettjei, kötelesek a 67/548 irányelv módosítására vonatkozó javaslat kidolgozását megelőző előzetes szakaszban a jelen ügy valamennyi körülményét alaposan és részrehajlás nélkül megvizsgálni (analógia útján lásd a fenti 72. pontban hivatkozott Pfizer Animal Health kontra Tanács ügyben hozott ítélet 171. és 172. pontját, és az Alpharma kontra Tanács ügyben hozott ítélet 182. és 183. pontját, amely a fenti 43. pontban hivatkozott Technische Universität München ügyben hozott ítélet 14. pontjára hivatkozik). Azt is meg kell jegyezni továbbá, hogy

az antibiotikumok állati takarmányokban történő használatára vonatkozó közösségi szabályozás és az elővigyázatosság elvének alkalmazása keretei között, amely a kockázatok lehető legteljesebb, a kiválóság, az átláthatóság és a függetlenség elvein nyugvó tudományos véleményeken alapuló értékelését követeli meg, az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a gondossági kötelezettség fontos eljárási garancia az intézkedések tudományos objektivitásának biztosítása és az önkényes intézkedések meghozatalának elkerülése érdekében (a fent hivatkozott Pfizer Animal Health kontra Tanács ügyben hozott ítélet 172. pontja, és a fent hivatkozott Alpharma kontra Tanács ügyben hozott ítélet 183. pontja).

86 A felperesek érveivel ellentétben azonban, nem következik sem ezekből az ítéletekből, sem a 72. és az azt követő pontokban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból, hogy az érintett gazdasági szereplők ugyanolyan módon hivatkozhatnak a gondossági kötelezettségre egy általános hatályú intézkedés elfogadásához vezető eljárásban, mint akik az eljárási garanciákra egy egyedi közigazgatási aktus elfogadására irányuló eljárásban hivatkoznak. Éppen ellenkezőleg, az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy mind a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat, mind pedig a jelen ügy összefüggései között a gondossági kötelezettség lényegében objektív eljárási garancia, amely a közösségi intézménynek valamely általános hatályú jogi aktus kidolgozására vonatkozó abszolút és feltétel nélküli kötelezettségéből adódik, és nem bármiféle egyéni jog gyakorlásából.

87 Az általános hatályú intézkedések elfogadásához vezető eljárások – mint amilyen a jelenlegi eljárás – keretei között ugyanis a gondossági kötelezettségnek eljárási garanciaként történő minősítése nem eredményezi azt, hogy az közvetlenül jogokat biztosítana a szóban forgó eljárásban résztvevő gazdasági szereplők számára és megnyitná számukra a közösségi bírósághoz fordulás jogát. Ezt az értelmezést megerősíti az, hogy – a fenti 72. pontban hivatkozott Pfizer Animal Health kontra Tanács és Alpharma kontra Tanács ügyben hozott ítéletekben – a megsemmisítés iránti kereset elfogadhatóságát nem a gondossági kötelezettségre – mint a felpereseket védő eljárási garanciára – alapozva állapította meg az Elsőfokú Bíróság, hanem más feltételek alapján, ezek között értve a szóban forgó szabályozásban kifejezetten szereplő eljárási garanciákat, amely azt eredményezte, hogy a felpereseket a megtámadott rendelet személyükben érintette (a fenti 72. pontban hivatkozott Pfizer Animal Health kontra Tanács ügyben hozott ítélet 90. és azt követő pontjai, és a fenti 72. pontban hivatkozott Alpharma kontra Tanács ügyben hozott ítélet 82. és azt követő pontjai). A fenti ítéletekben továbbá a gondossági

kötelezettséget csak a megtámadott jogi aktusok jogszerűségének vizsgálata során vette figyelembe az Elsőfokú Bíróság (fenti 72. pontban hivatkozott Pfizer Animal Health kontra Tanács ügyben hozott ítélet 171. és azt követő pontjai, és a fenti 72. pontban hivatkozott Alpharma kontra Tanács ügyben hozott ítélet 182. és azt követő pontjai).

- 88 A 67/548 irányelvnek a műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítására irányuló eljárás keretei között a gondossági kötelezettség elsősorban lényeges és objektív eljárásjogi követelmény, amelyet a köz érdekében követelnek meg, hogy a szabályozás a tudományos objektivitásnak megfelelően és a kiválóság, az átláthatóság és a függetlenség elvein alapuljon (lásd analógia útján a fenti 72. pontban hivatkozott Pfizer Animal Health kontra Tanács ügyben hozott ítélet 172. és 173. pontját, és Poiares Maduro főtanácsnok C-141/02. P. sz., Bizottság kontra max.mobil ügyre vonatkozó indítványának [2005. február 22-én hozott ítélet, EBHT 2005., I-1283. o.] 55. és 56. pontját). Ebből következik, hogy a gondossági kötelezettség terjedelme élesen különbözik az egyedi aktusok elfogadására irányuló közigazgatási eljárásokban fennálló terjedelmétől, mivel ez utóbbiakban az ítélkezési gyakorlat elismerte a magánszemélyekkel szemben fennálló gondossági kötelezettség védelmi jellegét (lásd különösen a fenti 43. pontban hivatkozott Technische Universität München ügyben hozott ítélet 14. pontját; az Elsőfokú Bíróság T-167/94. sz., Nölle kontra Tanács és Bizottság ügyben 1995. szeptember 18-án hozott ítélet [EBHT 1998., II-2589. o.] 73–76. pontját és a T-231/97. sz., New Europe Consulting és Brown kontra Bizottság ügyben 1999. július 9-én hozott ítélet [EBHT 1999., II-2403. o.] 37. és azt követő pontjait). Mindent egybevetve, még ha az általános hatályú intézkedések elfogadását eredményező eljárásban a gondossági kötelezettség nem is teremt olyan jogot, amely a magánszemélyeknek megsemmisítés iránti keresetben kereshetőségi jogot biztosítana, ez egyébként nem zárja ki azt, hogy ezek a magánszemélyek hivatkozhassanak ennek a kötelezettségnek egy közösségi szerv általi megsértésére a közösségi bíróság előtt, amennyiben a megsemmisítés iránti kereset vagy a kártérítési kereset elfogadhatóságának feltételei teljesülnek (lásd ebben tekintetben az Elsőfokú Bíróság fenti 87. pontban hivatkozott T-285/03. sz., Agraz és társai kontra Bizottság ügyben 2005. március 17-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-1063. o.] 49–54. pontját).

- 89 E tekintetben arra is emlékeztetni kell, hogy a fenti 73. és 74. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében az általános hatályú jogi aktusok kidolgozásának folyamatában a közösségi jog olyan általános elveinek, mint a meghallgatáshoz való jognak vagy magának a gondossági kötelezettségnek, nem ugyanolyan a hatályuk, mint az egyedi aktusok elfogadására irányuló közigazgatási eljárásokban. Ebből

következik, hogy az ilyen közigazgatási eljárások keretében az ítélkezési gyakorlat által kidolgozott, védelmet biztosító elvek nem ültethetők át változatlan módon az általános hatályú intézkedések elfogadásához vezető eljárásokra, és következésképpen, ez utóbbi esetben a gondossági kötelezettség nem foglalja magában egyéni eljárási garancia nyújtását (ebben az értelemben lásd a meghallgatáshoz való jogra vonatkozóan a fenti 72. pontban hivatkozott Pfizer Animal Health kontra Tanács ügyben hozott ítélet 487. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ebből az is következik, hogy a felperesek tévesen hivatkoznak a fenti 43. pontban hivatkozott max.mobil kontra Bizottság ügyben hozott ítéletre, amelyet egyébként időközben a Bíróság fellebbezési eljárásban hatályon kívül helyezett (a fenti 89. pontban hivatkozott Bizottság kontra max.mobil ügyben hozott ítélet).

- 90 Az előzőekből az következik, hogy a felpereseknek a gondossági kötelezettségre vonatkozó érvét el kell utasítani.
- 91 Következésképpen, a 67/548 irányelvnek a műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítására irányuló eljárás során a felpereseket védelemben részesítő akár kifejezett, akár implicit eljárási garanciák hiányára tekintettel a megtámadott aktus nem tekinthető úgy, mint amely rájuk nézve kötelező joghatásokat váltana ki, és megtámadható aktus lenne az EK 230. cikk értelmében.
- 92 A fntiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a megtámadott aktus nem vált ki kötelező joghatásokat a felperesekre nézve, és következésképpen nem alkalmas a jogi helyzetük módosítására. Nem minősül tehát az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében megtámadható aktusnak.

A felpereseknek a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogáról

- 93 Végül a felpereseknek azt az érvét kell megvizsgálni, amely szerint a kereset elfogadhatósága a jogszerűség elvéből és a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogból ered, mivel az Elsőfokú Bíróság az egyetlen szerv, amely jogosult határozni a megtámadott aktus jogszerűsége tekintetében.

94 E tekintetben elegendő arra az ítélkezési gyakorlatra emlékeztetni, amely szerint a jogorvoslat esetleges hiánya, még ha feltételezzük is bizonyítottságát, nem igazolhatja a jogorvoslati eszközök és eljárások Szerződés által meghatározott rendszerének bírósági értelmezés útján történő módosítását. Ezen ítélkezési gyakorlat értelmében semmilyen esetben sem lehetséges ugyanis elfogadhatónak nyilvánítani egy olyan természetes vagy jogi személy megsemmisítés iránti keresetét, aki nem teljesíti az EK 230. cikk negyedik bekezdésében meghatározott feltételeket (a Bíróság C-263/02. P. sz., Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben 2004. április 1-jén hozott ítéletének [EBHT 2004., I-3425. o.] 36. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-138/98. sz., ACAV és társai kontra Tanács ügyben 2000. február 22-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-341. o.] 68. pontja és a fenti 72. pontban hivatkozott Bactria kontra Bizottság ügyben 2002. április 29-én hozott végzésének 54. pontja).

95 Meg kell továbbá állapítani, hogy a felperesek nem bizonyították, hogy a helyzetükben lévő gazdasági szereplők nincsenek olyan helyzetben, hogy a nemzeti bíróságok előtt az érintett tagállam által hozott nemzeti végrehajtási intézkedésekkel szemben kezdeményezett kereset útján megkérdőjelezzék annak érvényességét, hogy a gyanta osztályozását nem szüntetik meg. Márpedig az ilyen jogvita az EK 234. cikk alkalmazásával alkalmat adna egy előzetes döntéshozatali eljárásra és az érintett irányelv érvényességének megítélésére (ebben az értelemben lásd az Elsőfokú Bíróság T-154/02. sz., Villiger Söhne kontra Tanács ügyben 2003. április 30-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-1921. o.] 60. és 61. pontját). Nem zárható ki ugyanis, hogy a felperesek végül a nemzeti bíróság előtt megtámadható nemzeti intézkedés elfogadását kezdeményezzék, a nemzeti hatóságoktól azt kérve például, hogy térjen el a gyanta tekintetében a 67/548 irányelv és az annak átvételét szolgáló valamennyi nemzeti jogszabály alkalmazásától. Ki kell továbbá emelni, hogy a felperesek a jelek szerint a mai napig nem próbálták meg semmilyen úton megtámadni a gyanta jelenlegi, túlérzékenységet kiváltó anyagként való osztályozását, annak ellenére, hogy ez az osztályozás már több mint tíz éve hatályban van a 93/72 és a 94/69 irányelv által bevezetett módosítások következtében. Nem bizonyították tehát a megfelelő nemzeti jogorvoslatok hiányát. Hozzá kell továbbá tenni, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében, feltételezve akár, hogy a nemzeti eljárási jogszabályok konkrét vizsgálata után bizonyítható lenne, hogy azok nem teszik lehetővé a magánszemélyek számára, hogy keresetet nyújtsanak be a megtámadott közösségi jogi aktus érvényességének megkérdőjelezése érdekében, ez a körülmény egyáltalán nem gyengíti az előző megállapításokat, tekintettel arra, hogy egy ilyen rendszerben a közösségi bíróságnak minden konkrét esetben meg kellene vizsgálnia és értelmeznie kellene a nemzeti eljárási szabályokat, ami meghaladná a közösségi jogi aktusok jogszerűségének felülvizsgálata keretében meglévő hatáskörét (a C-50/00. P. sz., Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben 2002. július 22-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-6677. o.] 43. pontja).

- 96 Ezért a megtámadott aktus megsemmisítésére irányuló kérelmet – mint elfogadhatatlant – el kell utasítani.

2. A kártérítési kereset elfogadhatóságáról

A felek érvei

- 97 Az alperes úgy érvel, hogy a kártérítési keresetet szintén elfogadhatatlannak kell nyilvánítani, mivel elkéssetten nyújtották be. Másodlagosan azzal érvel, hogy a kártérítési kereset nyilvánvalóan megalapozatlan.
- 98 A beavatkozó fél nem terjesztett elő észrevételeket a kártérítési kereset elfogadhatóságára vonatkozóan.
- 99 A felperesek emlékeztetnek rá, hogy a kártérítési kereset elfogadhatóságához bizonyítani kell az alperes cselekményének jogellenességét, az elszenvedett kárt, valamint a cselekmény és a kár közötti okozati összefüggés fennállását (a Bíróság 5/71. sz., Zuckerfabrik Schöppenstedt kontra Tanács ügyben 1971. december 2-án hozott ítélete [EBHT 1971., 975. o.]).
- 100 Elsőként, a cselekmény jogellenességét illetően, jelen esetben a megsemmisítés iránti kereset különböző jogalapjaiból kiderül, hogy az alperes magatartása a megtámadott aktus elfogadása során – beleértve az elfogadást megelőző szakasz során az

alkalmazottai által tanúsított magatartást is – jogellenes volt. A felperesek különösen úgy ítélik meg, hogy a Bizottság, amikor nem szüntette meg a gyanta osztályozását annak ellenére, hogy ez „tudományosan igazolt” volt, nemcsak túllépte a hatáskörét, hanem elmulasztotta a panaszuk és a kérelmük gondos és részrehajlás nélküli vizsgálatát is, megsértve ezáltal a gondos ügyintézés kötelezettségét.

- 101 A szilárd ítélkezési gyakorlat értelmében a jogellenes cselekmény elegendő a Közösség szerződésen kívüli felelősségének megállapításához abban az esetben, ha a megtámadott aktus nem „jogalkotási” jellegű, és a Bizottság nem rendelkezik széles mérlegelési jogkörrel. Jelen esetben a megtámadott aktus egyedi intézkedés, amelynek a felperesek a címzettjei, és nem egy „jogalkotási” aktus. Sőt feltételezve azt, hogy a megtámadott aktus „jogalkotási” jellegű – ami nem igaz –, a Bizottság által történő elfogadása a felperesek szerint a magánszemélyek védelmére irányuló magasabb rendű jogszabály kellően egyértelmű megsértése (a fenti 99. pontban hivatkozott Zuckerfabrik Schöppenstedt kontra Tanács ügyben hozott ítélet és az Elsőfokú Bíróság T-390/94. sz. Schröder és társai kontra Bizottság ügyben 1997. április 15-én hozott ítélete [EBHT 1997., II-501. o.]) a Szerződés, valamint a magánszemélyek jogainak és jogos elvárásainak védelmére irányuló több alapvető közösségi jogi elv sérelme miatt. A felperesek azt állítják továbbá, hogy a Bizottság nem rendelkezik széles mérlegelési jogkörrel egy anyagnak a 67/548 irányelv I. mellékletébe történő felvételére vonatkozó határozathozatal során, mivel az ugyanezen irányelv által meghatározott szabályokat és feltételeket alkalmazva a belső tulajdonságaik alapján köteles az anyagokat osztályozni.

- 102 Másodsorban, a megtámadott aktus miatt elszenvedett kárt illetően, a felperesek fenntartják, hogy a jogellenes osztályozást követően az európai unióbeli ügyfelek elvesztették bizalmukat a gyantában, helyettesítő anyagokat keresnek, és bizonyos esetekben fokozatosan felhagytak a gyantát tartalmazó termékek használatával, ami azzal a következménnyel járt, hogy csökkent a szóban forgó piac, valamint a hasznuk. Egyébiránt a felperesek sok időt, energiát és pénzt fektettek az osztályozási és címkézési folyamatba az utóbbi tíz évben, többek között tanácsadókhoz és jogi, valamint műszaki szakértőkhöz fordultak a jelen kereset előkészítése során. A felperesek úgy ítélik meg, hogy az általuk ennek következtében a mai napig elszenvedett kár meghaladja a 250 000 eurót. Másodlagosan a felperesek azt kérik, hogy az Elsőfokú Bíróság állapítsa meg a Közösség felelősségét a közeli és kellő

bizonyossággal előre láthatóan bekövetkező kárért is, még ha az teljes pontossággal nem is számszerűsíthető (a Bíróság 56/74–60/74. sz., Kampffmeyer és társai kontra Bizottság és Tanács ügyben 1976. június 2-án hozott ítéletének [EBHT 1976., 711. o.] 6. pontja).

- 103 Harmadsorban, a megtámadott aktus jogellenessége és az elszenvedett kár között fennálló okozati kapcsolatot illetően, a felperesek úgy érvelnek, hogy a kereskedelmi kapcsolatok megszakadása az ügyfelekkel és a gyantának ez utóbbiak által mással történő helyettesítése közvetlenül a megtámadott aktusból ered. A felperesek arra kéri az Elsőfokú Bíróságot e tekintetben, hogy állapítsa meg, hogy az alperes köteles a megtámadott aktus elfogadásával okozott károk helyreállítására, valamint határozzon úgy, hogy a kártérítés összegében a felek közösen állapodnak meg, vagy ilyen megállapodás hiányában azt az Elsőfokú Bíróság állapítsa meg (a Bíróság 74/74. sz., CNTA kontra Bizottság ügyben 1975. május 14-én hozott ítélete [EBHT 1975., 533. o.]).
- 104 Az alperes által felhozott kifogást illetően, amely szerint a kártérítési igény elévült, a felperesek azt állítják, hogy a megtámadott aktus elfogadásának időpontja az ilyen kereset benyújtására nyitva álló határidő kezdete, mivel a fenti aktus zárta le a gyanta értékelésére irányuló közigazgatási eljárást. Ezért a Bizottság valószínűleg – mint idő előtti – elutasított volna minden, a megtámadott aktus elfogadása előtt benyújtott jogorvoslatot. A megtámadott aktus elfogadásának időpontja 2003. augusztus 23-a, a felperesek pedig 2003. október 29-én nyújtották be a keresetet, tehát az EK 288. cikk második bekezdése alkalmazásával a kártérítési kereset benyújtására előírt ötéves határidőn belül.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 105 Az alperes azzal érvel, hogy a kártérítési igény elévült, mert elkésetten érvényesítették, azaz több mint tíz évvel azután, hogy a 93/72 és 94/69 irányelv

alkalmazásával veszélyes anyagként osztályozták a gyantát. Másodlagosan az alperes az Elsőfokú Bíróság T-346/03. sz., Krikorian és társai kontra Parlament és társai ügyben 2003. december 17-én hozott végzésének (EBHT 2003., II-6037. o.) 14. és 15. pontjára hivatkozva azt állítja, hogy a fenti kereset nyilvánvalóan megalapozatlan.

106 Legelőször is arra kell emlékeztetni, hogy a Bíróság alapokmányának 46. cikke szerint a Közösségek ellen szerződésen kívüli felelősség tárgyában indított kereseti igény öt évvel a keresetindításra okot adó körülmény felmerülése után évül el. Az ily módon meghatározott elévülési idő múlása nem kezdődik el azelőtt, hogy minden olyan feltétel ne állna fenn, amelytől a kártérítési kötelezettség függ. Ezek a feltételek a következők: a közösségi intézmények jogellenes magatartása, a hivatkozott kár ténylegessége, és okozati összefüggés fennállása ezen magatartás és a hivatkozott kár között (a Bíróság 256/80., 257/80., 265/80., 267/80. és 5/81. sz., Birra Wührer és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben 1982. január 27-én hozott ítéletének [EBHT 1982., 85. o.] 10. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-20/94. sz., Hartmann kontra Tanács és Bizottság ügyben 1997. április 16-án hozott ítéletének [EBHT 1997., II-595. o.] 107. pontja és a T-76/94. sz., Jansma kontra Tanács és Bizottság ügyben 2001. január 31-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-243. o.] 76. pontja). A biztos kár fennállására vonatkozó feltétel teljesül, ha a kár bekövetkezése közeli és kellő bizonyossággal előre látható, még ha teljes pontossággal nem is számszerűsíthető (a Bíróság 281/84. sz., Zuckerfabrik Bedburg és társai kontra Tanács és Bizottság ügyben 1987. január 14-én hozott ítéletének [EBHT 1987., 49. o.] 14. pontja).

107 Abban az esetben, amikor a Közösség felelőssége valamely általános hatályú jogi aktusból ered, az elévülési idő múlása nem kezdődhet el ezen aktus káros hatásainak a bekövetkezése előtt, és következésképpen azelőtt, hogy az érintettek biztos kárt szenvedtek volna el (a fenti 106. pontban hivatkozott Birra Wührer és társai kontra Tanács és Bizottság ügyben hozott ítélet 10. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-246/93. sz., Bühring kontra Tanács ügyben 1998. február 4-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-171. o.] 66. pontja; és az Elsőfokú Bíróság T-124/99. sz., Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi kontra CEEA ügyben 2001. január 17-én hozott végzésének [EBHT 2001., II-53. o.] 23. pontja).

108 Jelen esetben az alperes jogosan mutatott rá arra, hogy a gyanta veszélyes anyagként való – még mindig hatályos – osztályozása végeredményben a 67/548 irányelv 94/69 irányelvvel történő módosításából ered, amely 1995. január 3-án lépett hatályba és a

tagállamok számára a belső jogukba történő átültetésre előírt határidő 1996. szeptember 1-je volt. Meg kell tehát állapítani, hogy a megtámadott aktus a már hatályos osztályozást semmilyen módon sem változtatta meg.

109 Ebből következik, hogy a felperesek által elszenvedett kár – még ha feltételezzük is bizonyítottságát – semmiképpen sem a megtámadott aktusból ered, hanem a 67/548 irányelv végrehajtásából, és legfeljebb annak a gyanta osztályozására vonatkozó módosításából. Továbbá, amint az alperes jogosan érvelt, a keresetlevél 99. pontjából következik, hogy lényegében a felperesek is úgy ítélik meg, hogy a hivatkozott kár oka „a jogellenes osztályozás,” tehát a gyanta veszélyes anyagként való osztályozására vonatkozó aktus. Következésképpen a felperesek azon állítását, amely szerint a megtámadott aktus „a kártérítési kereset kiindulópontja, mivel [ez] zárja le a gyanta értékelésére irányuló közigazgatási eljárást”, el kell utasítani. Végül az Elsőfokú Bíróság fenti 58. és azt követő pontokban szereplő megállapításaira figyelemmel ez utóbbi állítás mindenestre között megalapozatlan.

110 Ezért meg kell tehát keresni, hogy mely időponttól kezdődően állnak fenn jelen esetben mindazok a feltételek, amelyekről a kártérítési kötelezettség függ.

111 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy a felperesek még azután sem, hogy az alperes kifejezetten hivatkozott az elévülésre, hoztak fel olyan konkrét bizonyítékokat, amelyek alapján meg lehetne állapítani azt az időpontot vagy azt az időszakot, amikor minden olyan feltétel teljesül, amelytől a hivatkozott kár megtérítésének kötelezettsége függ. Bizonytalan és kevésbé részletezett módon arra korlátozódott az érvelésük, hogy a „jogellenes osztályozást” követően az európai ügyfelek elvesztették bizalmukat a gyantában, helyettesítő anyagokat kerestek, és részben fokozatosan megszüntették a gyantát tartalmazó termékek használatát, ezáltal csökkent a piaci részesedésük és a hasznuk. Ezenkívül a felperesek nem pontosították az állítólagosan elszenvedett kár hirtelen bekövetkező vagy folyamatos

jellegét. Ezért függetlenül attól, hogy ezek a bizonyítékok önmagukban elegendők-e a kár, valamint a kár és az állítólagosan jogellenes magatartás közötti okozati kapcsolat fennállásának megállapításához, nem következethetünk ezekből az állításokból sem a pontos időpontra, sem arra az időszakra, amikor egy ilyen kárt okozó helyzet létrejött a vitatott osztályozással.

- 112 A fentiekre tekintettel az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy az alperes jogosan érvelt úgy, hogy a hivatkozott kár keletkezése – feltételezve, hogy azt ténylegesen a gyanta osztályozása okozta – és következésképpen az EK 288. cikk második bekezdésében szereplő feltételek teljesülése vagy közvetlenül a 94/69 irányelv hatálybalépése utánra, vagy legkésőbb közvetlenül a 94/69 irányelv tagállamokban történő átültetésére tehető, amelynek határidejét 1996. szeptember 1-jében határozták meg. A felperesek saját állításait tekintve ugyanis, mely szerint a hivatkozott kár eredete a gyanta veszélyes anyagkénti osztályozása, nagyon valószínűtlen, hogy ez az osztályozás csak a 90-es évek végén vagy még később váltotta ki vagy legalábbis kezdte kiváltani az állítólagos káros hatásokat.

- 113 Figyelembe véve az alperes által az elfogadhatatlansági kifogás 51. és 53. pontjában erre vonatkozóan felhozott részletes érvelést, mindenképpen a felpereseknek – akiknek a keresetlevélben szereplő állításai nagyon bizonytalanok voltak – kellett volna további bizonyítékokat szolgáltatni az állítólagos kár eredetére vonatkozó pontos időpontra vagy időszakra, valamint az állítólagos kár esetlegesen folyamatos jellegére vonatkozóan. Ez annál is inkább igaz, mivel a felpereseknek – saját bevallásuk szerint is – már a 90-es években tudomásuk volt a gyanta osztályozásának gazdasági tevékenységükre nézve káros hatásairól, ebben az időszakban kezdtek ugyanis sokrétű erőfeszítést kifejtteni az illetékes közösségi szervek által történő osztályozás megszüntetése érdekében.

- 114 Márpedig az elfogadhatatlansági kifogásra adott felperesi válaszban e tekintetben szolgáltatott pontosítások hiányában, az Elsőfokú Bíróságnak az erről a kifogásról

való határozathozatalkor legalábbis a 94/69 irányelv nemzeti jogba történő átültetésére előírt határidőhöz kell tartania magát, ahhoz az időponthoz tehát, amikor a gyanta – még mindig hatályos – osztályozása vitathatatlanul hatásokat váltott ki a tagállami jogrendszerekben.

- 115 Következésképpen a Bíróság alapokmányának 46. cikke értelmében a kártérítési kereset benyújtására nyitva álló öt éves elévülési határidő legkésőbb 1996. szeptember 1-jén elkezdődött, ha a felperesek által hivatkozott kár hirtelen következett be. Ebben az esetben valamely, a kereset 2003. október 29-i benyújtását megelőzően az elévülést megszakító aktus hiányában a felpereseknek a Közösség szerződésen kívüli felelősségének megállapítása iránti igénye elévült, így a kártérítési kérelem elfogadhatatlan.
- 116 Annak ellenére, hogy a felperesek nem terjesztettek elő ebben a vonatkozásban különleges érveket, az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy az általuk hivatkozott kár nem szükségszerűen hirtelen, hanem folyamatosan következhet be. Az ilyen folyamatos kár esetében a Bíróság alapokmányának 46. cikkében meghatározott elévülést – az azt megszakító cselekmény időpontjától függően – az ezen időpontot megelőző öt éven túli időszakra kell alkalmazni, anélkül hogy az érintené az ezt követő időszakban esetlegesen keletkezett jogokat (lásd az Elsőfokú Bíróság T-28/03. sz., Holcim (Deutschland) kontra Bizottság ügyben 2005. április 21-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-1357. o.] 70. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ebből a szempontból a Bíróság alapokmányának 46. cikke az elévülést megszakító cselekménynek azt tekinti, ha a Bírósághoz keresetet nyújtottak be, vagy ha a károsult fél az eljárás megindítása előtt követelésével az illetékes intézményhez fordul.
- 117 Az ügy irataiból azonban kiderül, hogy a felperesek az eljárás megindítása követelésükkel nem fordultak a Bizottsághoz – ahogyan azt a Bíróság alapokmánya 46. cikkének második mondata megköveteli – a káruk megtérítése érdekében. Ezért csak a jelen ügyben 2003. október 29-én benyújtott kereset tekinthető esetlegesen az elévülést megszakító aktusnak a Bíróság alapokmányának 46. cikke értelmében.

- 118 A fentiekre tekintettel a jelen kérelmet, folyamatos kár esetében is, mindenféleképpen – mint elfogadhatatlant – el kell utasítani, amennyiben az a fenti időpont előtt több mint öt évvel korábbi időszakban, tehát 1998. október 29-e előtt állítólagosan elszenvedett kárra vonatkozik.
- 119 Amennyiben továbbá, a kártérítési igény egy esetleges folyamatos kár esetében nem évült volna el, az Elsőfokú Bíróság, amely az eljárási szabályzat 113. cikke alapján hivatalból bármikor vizsgálhatja eljárásgátló okok fennállását, úgy ítéli meg, hogy a kártérítési kereset elfogadhatatlan az eljárási szabályzat 44. cikke 1 §-ának c) pontjában előírt követelmények figyelmen kívül hagyása miatt.
- 120 Ezen rendelkezés értelmében ugyanis a keresetlevélnek tartalmaznia kell a jogvita tárgyát és a felhozott jogalapok rövid ismertetését. Az ismertetésnek kellően világosnak és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy az alperes előkészíthesse a védekezést, és hogy az Elsőfokú Bíróság – adott esetben minden további információ nélkül – dönthessen a keresetről. A jogbiztonság és a gondos igazságszolgáltatás biztosítása érdekében a kereset elfogadhatóságához szükséges, hogy maga a keresetlevél tartalmazza az alapjául szolgáló alapvető jogi és ténybeli elemeket, legalább összefoglaló jelleggel, de összefüggő és érthető módon. Különösen annak a keresetlevélnek, amely közösségi intézmény által állítólagosan okozott kár megtérítésére irányul, meg kell jelölnie azokat a bizonyítékokat, amelyek alapján az intézménnyel szemben kifogásolt magatartás azonosítható, azokat az okokat, amelyek miatt a felperes úgy véli, hogy a magatartás és az általa állítólagosan elszenvedett kár között okozati összefüggés áll fenn, valamint e kár jellegét és mértékét (az Elsőfokú Bíróság T-215/01., T-220/01. és T-221/01. sz., Calbertson GE kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. február 10-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-587. o.] 176. pontja; a T-19/01. sz., Chiquita Brands és társai kontra Bizottság ügyben 2005. február 3-án hozott ítéletének ítéletének [EBHT 2005., II-315. o.] 64. és azt követő pontjai).
- 121 Márpedig megállapítandó, hogy a jelen ügyben benyújtott keresetlevél nem teljesíti ezeket a feltételeket, mivel nem határozza meg egyértelműen és félreérthetetlenül, összefüggő és érthető módon egyrészt az állítólagos kár alkotó elemeit, másrészt

pedig az állítólagosan jogellenes magatartás és e kár között fennálló okozati kapcsolatot.

122 A felperesnek az okozott kár eredetére vonatkozó állításai ugyanis olyan mértékben bizonytalanok, hogy az Elsőfokú Bíróság számára a határozathozatalt nem teszik lehetővé. Amint a fenti 108–113. pontban tett megállapításokból következik, lehetetlen kellő pontossággal meghatározni az elszenvedett kárt kiváltó tényezőt, a kár kezdetét, és következésképpen annak esetleges időtartamát. A felperesek továbbá elmulasztottak olyan konkrét adatokat szolgáltatni, amelyek alapján érthetővé válna, hogy a legalább 250 000 euróra becsült pénzübeli kárukat, amelyet – mint állítják – a gyanta osztályozásának megszüntetése érdekében tett erőfeszítéseik miatt szenvedtek el, valamint a kereskedelmi kapcsolatok ügyfeleikkel való állítólagos megszakításából eredő kárt az elsősorban jogellenesnek tartott magatartás, azaz maga a megtámadott aktus okozta.

123 Ezen felül emlékeztetni kell arra, hogy a felpereseknek az okozati összefüggésre vonatkozó érvelése ellentmondásos: egyrészt, és elsősorban, arra hivatkoznak, hogy a kár magából a megtámadott aktusból származik, másrésztől – ellentmondva ennek az első állításnak – legalábbis implicit módon azt állítják, hogy kárukat a „jogellenes osztályozásból” ered. A keresetlevél 102. pontjában a felperesek mégis arra a következtetésre jutnak, hogy „[a] megtámadott [aktus] jogellenessége [...] és az elszenvedett kár közötti [...] okozati kapcsolatot illetően nyilvánvaló, hogy az ügyfelei[k]kel a kereskedelmi kapcsolatok megszakítása és a gyanta általuk más termékekkel való helyettesítése közvetlenül a Bizottságnak a gyanta 67/548 irányelv I. mellékletében történő osztályozása megszüntetésére vonatkozó elutasító határozatából ered.”

124 Ebből következően a keresetlevél nem teljesíti az állítólagos kár azonosítását, másrészt pedig az állítólagosan jogellenes magatartás és e kár között fennálló okozati kapcsolatot illetően az eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-ának c) pontjában meghatározott feltételeket. Végül feltételezve, hogy a kártérítési kereset elfogadható volna, a fentiekből az következik, hogy mindenképpen nyilvánvalóan megalapozatlan lenne.

125 A jelen kártérítési keresetet ezért – mint elfogadhatatlant – el kell utasítani.

3. Az EK 241. cikk alapján felhozott jogellenességi kifogás elfogadhatóságáról

A felek érvei

126 Az alperes vitatja továbbá a felperesek által a 93/72 és 94/69 irányelvvel szemben felhozott jogellenességi kifogás elfogadhatóságát.

127 A beavatkozó fél a jogellenességi kifogás elfogadhatóságára vonatkozóan nem tett észrevételeket.

128 A felperesek másodlagosan, abban az esetben, ha a megsemmisítés iránti kereset elfogadhatatlan lenne, azt kérik az Elsőfokú Bíróságtól, hogy az EK 241. cikke alapján állapítsa meg, hogy rájuk nézve nem alkalmazható a gyanta 67/548 irányelv I. mellékletébe történő felvétele.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

129 A jogellenességi kifogást illetően elegendő az állandó ítélkezési gyakorlatra emlékeztetni, amely szerint az EK 241. cikk által biztosított, egy olyan általános hatályú jogi aktus alkalmazhatatlanságára történő hivatkozás lehetősége, amelyről felételezett, hogy a megtámadott aktus jogalapjául szolgál, nem önálló jog és csak

járolékos módon gyakorolható. Következésképpen, amennyiben a főkérdés tekintetében nem lehet keresetet benyújtani – ami jelen esetben a megsemmisítés iránti kereset, valamint a kártérítési kereset elfogadhatatlanságából következik – akkor az EK 241. cikk nem hívható fel (a Bíróság 33/80. sz., Albini kontra Tanács és Bizottság ügyben 1981. július 16-án hozott ítéletének [EBHT 1981., 2141. o.] 17. pontja, és a 87/77., 130/77., 22/83., 9/84. és 10/84. sz., Salerno és társai kontra Bizottság és Tanács egyesített ügyekben 1985. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 1985., 2523. o.] 36. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-154/94. sz., CSF és CSME kontra Bizottság ügyben 1996. október 22-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-1377. o.] 16. pontja és az Elsőfokú Bíróság T-54/00. és T-73/00. sz., Federación de Cofradías de Pescadores de Guipúzcoa és társai kontra Tanács egyesített ügyekben 2001. szeptember 19-én hozott végzésének [EBHT 2001., II-2691. o.] 82. pontja).

- 130 Ebből következik, hogy az EK 241. cikk alapján felhozott jogellenességi kifogást – mint elfogadhatatlant – el kell utasítani anélkül, hogy meg kellene vizsgálni, hogy a megtámadott aktus kapcsolódik-e a 93/72 és 94/69 irányelvhez.

A költségekről

- 131 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperesek pervesztesek lettek, ezért a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell őket költségek viselésére.
- 132 Az eljárási szabályzat 87. cikke 4. §-ának első bekezdése értelmében az eljárásba beavatkozó tagállamok maguk viselik saját költségeiket. Ezért a Finn Köztársaság – mint beavatkozó – maga viseli költségeit.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (harmadik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) A keresetet – mint elfogadhatatlant – elutasítja.**
- 2) A felperesek maguk viselik saját költségeiket, valamint az alperes részéről felmerült költségeket.**
- 3) A beavatkozó maga viseli saját költségeit.**

Luxembourg, 2005. december 14.

E. Coulon

hivatalvezető

M. Jaeger

elnök

Tartalomjegyzék

Jogi háttér	II - 5847
1. Az EK-Szerződés vonatkozó rendelkezései	II - 5847
2. Veszélyes anyagként való osztályozás	II - 5848
3. A 67/548 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítása	II - 5853
A tényállás és az eljárás	II - 5856
A jogkérdésről	II - 5860
1. A megtámadott aktus megsemmisítése iránti kérelem elfogadhatóságáról	II - 5860
A felek érvei	II - 5860
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 5865
Előzetes észrevételek	II - 5865
A megtámadott aktus jogi természetéről	II - 5867
– Előzetes észrevételek	II - 5867
– Az anyagok belső tulajdonságai vizsgálatának állítólagos közigazgatási és egyedi jellegről	II - 5868
– A Bizottság megtagadó aktusának állítólagos közigazgatási és végleges jellegéről és a versenyjog területén a panaszok elutasítására és a panasz eljárás megszüntetésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat átültetéséről	II - 5870
A magánszemélyek számára a 67/548 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítására irányuló eljárás keretében biztosított eljárási garanciák létéről	II - 5873
– Előzetes észrevételek	II - 5873
	II - 5895

– Kifejezett eljárási garanciák létéről a 67/548 irányelv műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítására irányuló eljárásban	II - 5875
– A jog általános elveiből eredő eljárási garanciák létéről	II - 5878
A felpereseknek a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogáról	II - 5881
2. A kártérítési kereset elfogadhatóságáról	II - 5883
A felek érvei	II - 5883
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 5885
3. Az EK 241. cikk alapján felhozott jogellenességi kifogás elfogadhatóságáról	II - 5892
A felek érvei	II - 5892
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 5892
A költségekről	II - 5893